

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Освітня програма	37194 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Чернігівська політехніка"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37194
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дурман Микола Олександрович, Васильєва Анна Іванівна, Терещенко Діна Акрамівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	01.05.2023 р. – 03.05.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://bit.ly/3M9Nn3R
Програма візиту експертної групи	https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/04/programa-vizitu-onp-pua.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За підсумками роботи ЕГ, під час вивчення нормативних документів, матеріалів сайту НУ “Чернігівська політехніка”, матеріалів, наданих на запит ЕГ, дистанційного онлайн-візиту встановлено що ОНП є актуальною у контексті врахування сучасних вимог ринку праці та інтересів стейкхолдерів, спрямована на формування компетентностей, необхідних для опанування здобувачами вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування”. ОНП відповідає критеріям Положення про акредитацію освітніх програм з недовіками, що не є суттєвими; є динамічною, має перспективи для дальшого розвитку та вдосконалення, всі суб'єкти її реалізації демонструють активний пошук шляхів її розвитку з урахуванням кращих світових та вітчизняних практик. Установчі та нормативні документи, надані експертам, а також уточнені в процесі експертизи фактичні дані щодо організації освітнього процесу в ЗВО НУ “Чернігівська політехніка” підтверджують можливість підготовки здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за ОНП “Публічне управління та адміністрування” спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування на якісному рівні.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП здійснює підготовку фахівців відповідно до напрямів, що відповідають сучасним вимогам освіти і науки України, ґрунтуються на суспільній місії і стратегії освітньої діяльності НУ “Чернігівська політехніка”, яка полягає в розвитку суспільства через освіту та наукові дослідження задля формування лідерства та вирішення глобальних проблем світу, що змінюється. В Університеті створено інституційне середовище забезпечення якості вищої освіти. Реалізація освітнього процесу за ОНП здійснюється із застосуванням студентоцентрованого підходу, з дотриманням принципів відкритості, прозорості, доброчесності. Науково-педагогічні працівники демонструють позитивні тенденції до професійного розвитку, самовдосконалення шляхом публікацій наукових досліджень у журналах, що входять до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus; регулярно працюють над підвищенням кваліфікації шляхом проходження вітчизняних і зарубіжних стажувань, а їх результати використовуються в змісті освітніх компонент. Існує реальна співпраця з роботодавцями, які мотивовані до участі у формуванні якісної ОНП і безпосередньо залучаються до освітнього процесу. Підбір та реалізація методів навчання за ОНП відповідає принципам академічної свободи. Програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, створює умови для морального та матеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності через різні форми заохочення за досягнення у викладацькій сфері та наукових дослідженнях. Існує чітка політика щодо процедури дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. ЗВО має необхідні нормативні документи, що регламентують питання академічної мобільності здобувачів ОНП. Здобувачів залучено до роботи наукових шкіл, наукових гуртків й участі у щорічних міжнародних конференціях, що проводяться кафедрою публічного управління та менеджменту організацій. Матеріально-технічне забезпечення сприяє набуттю необхідних компетенцій. ЗВО забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів до відповідної інфраструктури (включаючи доступ до мережі Інтернет на території ЗВО), необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОНП. Основні документи, що регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є публічно доступними, чіткими та зрозумілими. ОНП дозволяє готувати науковців, що здатні здійснювати дослідницьку, інноваційну, педагогічно-організаційну та практичну діяльність.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами є: сформульована в ОНП унікальність носить загальний характер, не підкреслює виняткову важливість реалізації у Національному університеті “Чернігівська політехніка”; відсутність на ОНП практики проходження стажування, підвищення кваліфікації та академічної мобільності за кордоном для здобувачів ОНП; недостатня поінформованість здобувачів щодо процедури зарахування результатів неформального навчання (в частині термінів вивчення ОК та можливостей зарахування результатів неформального навчання); недосконала практика взаємодії з роботодавцями на ОНП в частині формулювання цілей освітньої програми та оновлення програмних результатів навчання, оскільки спрямована в основному на зміну назв ОК чи вдосконалення їх змісту; відсутність в ОНП в переліку обов'язкових дисциплін професійної підготовки освітньої компоненти, присвяченої цифровізації публічного управління та запровадженню електронної демократії в державі; неповна відповідність тематики публікацій окремих наукових керівників напрямам дисертаційних досліджень здобувачів; недостатня публікаційна активність здобувачів у міжнародних наукометричних виданнях, що віднесені до міжнародних наукометричних баз SCOPUS та Web of Science. ЕГ рекомендує ЗВО: посилити унікальність ОНП, з урахуванням досвіду зарубіжних освітніх програм аналогічного спрямування; активно використовувати можливості очного та дистанційного стажування та участі у програмах академічної мобільності для здобувачів ОНП; покращити інформування здобувачів про можливість зарахування результатів неформального навчання, у тому числі й шляхом їх інформування про складові ОК, що будуть вивчатися в усіх семестрах відповідно до навчального плану; удосконалити практику взаємодії з роботодавцями шляхом уможливлення їх більш суттєвого впливу на цілі освітньої програми та програмні результати навчання, які передбачені ОНП; створити постійно діючу Раду роботодавців за спеціальністю 281 з метою активізації діяльності щодо залучення роботодавців як практиків - публічних управлінців до освітнього процесу за даною ОНП; включити до переліку дисциплін професійної підготовки освітні компоненти, що спрямовані на вивчення питань цифрової трансформації публічного управління та адміністрування і є дотичними до тем досліджень здобувачів; посилити моніторинг відповідності наукових

публікацій НПП - темам дисертаційних досліджень здобувачів; посилити публікаційну активність здобувачів у міжнародних наукометричних виданнях, що віднесені до міжнародних наукометричних баз SCOPUS та Web of Science.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Реалізація цілей ОНП (підготовка висококваліфікованих професіоналів, конкурентоспроможних науковців та науково-педагогічних кадрів у сфері публічного управління та адміністрування шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для: самостійної науково-дослідної діяльності, науково-педагогічної діяльності, практичної діяльності, спрямованої на розв'язання глобальних проблем публічного управління та адміністрування на наддержавному, національному, регіональному та місцевому рівнях) ґрунтується на суспільній місії та стратегії освітньої діяльності НУ «Чернігівська політехніка», яка полягає в розвитку суспільства через освіту та наукові дослідження задля формування лідерства та розв'язання глобальних проблем світу, що змінюється (<https://bit.ly/3F9TNft>). ОНП започатковано у 2016 р., перший її перегляд відбувся у 2019 році. Протягом 2017-2018 рр. за даною програмою відбувалося уточнення змісту та наповнення освітніх компонент з урахуванням специфіки галузі і вимог ринку праці. Це підтверджено відповідними протоколами засідання кафедри публічного управління та менеджменту організацій, на яких було затверджено оновлені навчально-методичні комплекси освітніх компонент (протокол № 1 від 1 вересня 2017 р.; протокол № 1 від 3 вересня 2018 р. Мета ОНП чітко сформульована і визначена. ОНП, змістовне наповнення ОК корелюються з місією, візією, концептуальним напрямом освітньої діяльності ЗВО. Стейкхолдери брали активну участь в розробленні ОНП та її освітніх компонентів. Зустріч з керівництвом ЗВО, директором Навчально-наукового інституту, завідувачем випускової кафедри, гарантом ОНП підтвердили, що всі вони чітко розуміють місце ОНП в стратегії та тактиці розвитку університету. ЕГ вважає, що існує необхідність продемонструвати унікальність ОНП та наголосити на винятковій важливості її функціонування у даному ЗВО. Доцільно підкреслити унікальність програми, що відрізняє її від інших подібних програм (необхідність практики, стажування за кордоном, іноземна мова викладання, програма академічної мобільності тощо). Також бажано зазначити узгодженість цієї ОНП з програмами інших країн та інші особливості, в контексті тих можливостей, що надає Закон України «Про вищу освіту». Наприклад: «Обов'язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

В ході зустрічі з гарантом підтверджено, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін (стейкхолдерів): інтереси та пропозиції академічної спільноти були враховані при уточненні мети ОНП, її фокусу (І.М.Олійченко), назви та змісту окремих компонент, корегуванні компетентностей, програмних результатів навчання з урахуванням кращих практик вітчизняних і закордонних університетів (О.В.Михайловська), визначенні необхідності та можливостей викладання ряду дисциплін англійською мовою (С.В.Литвин). На запит ЕГ ЗВО надано протоколи засідань кафедри про результати анкетування задоволеністю якістю освітньої послуги за ОНП «Доктор філософії», протоколи засідань кафедри, на які були запрошені стейкхолдери. Зауважень з боку аспірантів не було. На зустрічах ЕГ зі здобувачами вони підтвердили, що брали участь в опитуваннях, висловлювали пропозиції, зокрема, щодо розширення переліку вибіркових дисциплін. Випускники ОНП також зазначили, що під час навчання проходили опитування. Участь стейкхолдерів у процесі перегляду та удосконалення ОНП підтверджується наданими рецензіями та протоколами розширених засідань кафедри публічного управління та менеджменту організацій (<https://drive.google.com/drive/folders/1ct1qdSTWBivoQEUEkDHTVSPrm3DmkgU4>). За програмою 2022 р. узгоджено співкерівництво чотирьох іноземних науковців зі Словаччини, Польщі, Грузії. Застосовувані практики взаємодії з роботодавцями на ОНП спрямовані в основному на зміну ОК, їх назв чи вдосконалення змісту, кредитного навантаження. Таким чином, ЕГ рекомендує суттєво розширити практики взаємодії з роботодавцями шляхом уможливлення їх більш суттєвого впливу на цілі освітньої програми та програмні результати навчання, які передбачені ОНП. ЕГ рекомендує ЗВО застосовувати різні форми вивчення думки і пропозицій стейкхолдерів, а також обґрунтовувати рішення щодо врахування чи неврахування наданих пропозицій. До структури ОНП рекомендовано включити лист погодження, де будуть зазначені резолюції всіх стейкхолдерів освітнього процесу,

включаючи керівників структурних підрозділів, а саме: гарант (або керівник проєктної групи), члени робочої групи, начальник навчального відділу, представник студентського самоврядування, представник роботодавців. Це забезпечить підвищення якості освітнього процесу через узгодження інтересів всіх стейкхолдерів та підвищення їх відповідальності під час перегляду та оновлення змісту ОНП. ЕГ також рекомендує формалізувати процедури залучення роботодавців до дієвої співпраці (наприклад, через функціонування ради роботодавців будь-якого рівня (університету, ННІ, ОНП) в ЗВО із конкретизацією цілей, функцій, завдань та періодичності роботи.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Загалом ПРН, які забезпечуються ОК3 (ПРН1-3, 12), ОК4 (ПРН7-9), ОК5 (ПРН1, 6, 10, 12), ОК7 (ПРН4, 5, 11, 13), ОК8 (ПРН5, 7-9), а також вибірковими компонентами, висвітлюють тенденції розвитку спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" і ринку праці. Галузевий контекст врахований у переліку ОК ОНП тематичним змістом ОК, тематикою науково-дослідних робіт здобувачів. Врахування регіонального аспекту забезпечено ЗВО шляхом викладання освітніх компонент ОК4 (ПРН7-9), ОК8 (ПРН5, 7-9) та ВК3.1 (ПРН3, 4, 7-10), ВК3.3 (ПРН5, 6, 11, 12); через наявність угод про співпрацю з органами місцевого самоврядування, органами виконавчої влади місцевого рівня, проведення наукових заходів, круглих столів за участі представників зазначених органів. При інтерв'юванні фокус-групи роботодавців було підтверджено співпрацю ЗВО за даною ОНП з Центром адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, Вищою школою публічного управління, Чернігівською обласною державною адміністрацією, Прилуцькою міською радою, які високо оцінили потенціал ОНП. Надана ЕГ інформація свідчить, що ЗВО має налагоджену співпрацю з представниками академічної спільноти, органами державної влади, місцевого самоврядування, що дозволяє на належному рівні враховувати тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту в процесі здійснення освітньої діяльності за ОНП. Щодо врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, у відомостях самооцінювання констатується використання досвіду провідних вітчизняних і закордонних ЗВО з аналогічними ОНП, конкретизовано і підтверджено, які саме кращі практики і досвід інших ОНП було враховано. За твердженням гаранта ОНП, при формулюванні змісту ОК було враховано досвід аналогічних закордонних програм: Varna Free University «Chernorizets Hrabar» за програмою «Administration and Management», Collegium Humanum за програмою Doctor of Business Administration (DBA), Batumi Shota Rustaveli State University за програмою Business Administration; Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute, Норвегія.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Враховуючи, що стандарт вищої освіти для третього освітньо-наукового рівня з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування відсутній, у Відомостях СО зазначено, що ОП 2021 розроблена на основі Постанови КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» № 1341 від 23.11.2011 зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України № 519 від 25.06.2020, і що ОНП 2021 відповідає 8 рівню НРК. В процесі аналізу ОНП встановлено, що ПРН загалом відповідають вимогам дескрипторів НРК. Так, наприклад, першому дескриптору відповідає ПРН01, другому – ПРН3, ПРН7, третьому – ПРН5, ПРН6, четвертому – ПРН7, ПРН8; восьмому – ПРН9.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сформульовані цілі в цілому відповідають місії та стратегії розвитку НУ «Чернігівська політехніка». Поширена практика залучення здобувачів до опитування щодо якості реалізації ОНП. Також налагоджено активну співпрацю з представниками академічної спільноти, органами державної влади, місцевого самоврядування, що дозволяє на належному рівні враховувати тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту в процесі здійснення освітньої діяльності за ОНП. Аналіз ПРН засвідчив, що ОНП містить всі необхідні компоненти відповідно до 8 рівня Національної рамки кваліфікацій України (<https://cutt.ly/wnPoHD2>), що, своєю чергою, забезпечує можливість досягнення програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Наявна унікальність недостатньо артикульована у самій ОНП. ЕГ рекомендує ЗВО провести аналіз змісту і досвіду реалізації аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм з метою посилення унікальності цієї ОНП і

застосування кращих практик інших ОНП. Рекомендація може бути реалізована групою розробників у наступній редакції ОНП для здобувачів 2024 р. Застосовувані практики взаємодії з роботодавцями на ОНП спрямовані в основному на зміну ОК, їх назв чи вдосконалення змісту. ЕГ рекомендує розширити практики взаємодії з роботодавцями шляхом уможливлення їх більш суттєвого впливу на цілі освітньої програми та програмні результати навчання, які передбачені ОНП. Доцільно створити постійно діючу Раду роботодавців за спеціальністю 281, що надасть змогу підвищити результативність співпраці ЗВО з органами публічної влади, спрямованої на забезпечення якості діяльності за освітніми програмами різних рівнів вищої освіти (від першого (бакалаврського) рівня до третього рівня (доктора філософії)).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має чітко сформульовані цілі, які цілком відповідають місії та стратегії ЗВО. Реалізація ОНП надає можливість досягти визначених програмних результатів навчання, які у свою чергу узгоджені з тенденціями розвитку спеціальності та ринку праці. Цілі ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкгоल्дерів, однак механізми регуляції впливу роботодавців на формування цілей ОНП та програмних результатів навчання потребують вдосконалення. Недостатньо продемонстровано унікальність ОНП. Зазначене є підставою для встановлення рівню В за цим критерієм. Таким чином, ЕГ підтверджує повну відповідність ОНП підкритеріям 1.3 та 1.4. Недостатня артикуляція унікальності ОНП та недосконала практика системної організації впливу роботодавців на формування цілей ОНП та ПРН, на думку ЕГ, не знижують рівень відповідності підкритеріям 1.1. та 1.2. і є векторами подальшого розвитку ОНП. Зазначене є підставою для встановлення рівня В за цим критерієм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП – 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки, що відповідає вимогам Закону України "Про вищу освіту". Стандарт відповідного рівня вищої освіти спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" відсутній. ОНП різних років розміщено на сайті НУ "Чернігівська політехніка" (<https://bit.ly/43cE74x>). Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених обов'язковими компонентами ОНП, складає 42 кредити ЄКТС (70%), дисциплін за вибором – 15 кредитів (25%), практична підготовка – 3 кредити (5%). Така структура відображає науково-дослідницьке спрямування ОНП та дає можливість кожному здобувачеві індивідуалізовану освітню траєкторію. Чинна ОНП затверджена Вченою радою ЗВО 31.08.2021 (протокол № 7) та введена в дію 01.09.2021 наказом ректора №27ас від 31.08.2021. ОНП містить актуальні дисципліни, які забезпечують набуття необхідних загальних, спеціальних компетентностей та результатів навчання.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має логічну структуру і містить взаємопов'язані освітні компоненти, які забезпечують досягнення її цілей та програмних результатів навчання. Проаналізовані навчальні плани денної та заочної форми навчання розроблені відповідно до опису та структурно-логічної схеми ОНП. Обов'язкові ОК дозволяють забезпечити формування компетентностей для докторів філософії за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування" для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. В навчальному плані ОНП також визначено 3 вибіркового ОК (ВК1–ВК3) загальним обсягом 15 кредитів ЄКТС, які обираються здобувачем із каталогу вибіркового дисциплін (для ВК1 і ВК2 можна обрати одну дисципліну з трьох, для ВК3 - одну дисципліну з чотирьох). На сторінці кафедри розміщено каталог освітніх компонент (<https://bit.ly/3WhyGPF>), з розподілом на каталог обов'язкових компонент (<https://bit.ly/3MjIwvJ>) - 12 ОК, з них 3 ОК в розробці для ОНП (2022) і каталог вибіркового компонент (<https://bit.ly/41R1SOG> - 21 ОК). ЕГ пересвідчилася у тому, що перелік вибіркового компонент забезпечує здобуття додаткових компетенцій та програмних результатів залежно від індивідуальних запитів здобувачів. Поточна редакція ОНП (<https://bit.ly/3OqobUD>) містить необхідні структурні елементи профілю, зокрема, структурно-логічну схему (стор. 13), матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми (стор. 15); матрицю забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми (стор. 16). Ці структурні елементи дають можливість встановити взаємозв'язки системи ОК, що забезпечує

досягнення мети та заявлених програмних результатів навчання ОНП. З точки зору результативності навчального процесу розподіл ОК за семестрами є раціональним. Структурно логічна схема ОП, порядок формування відповідності програмних компетенцій та результатів навчання розроблені відповідно до Порядку розробки, затвердження, моніторингу та закриття освітніх програм у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3Mo74np>). Робота з документами (силабуси, робочі програми, методичні вказівки, програма практики) показала, що ОК взаємопов'язані між собою, вивчення всіх дисциплін та проходження науково-педагогічної практики у сукупності дозволяють здобути всі заявлені програмні результати навчання. Водночас слід відзначити, що в структурно-логічній схемі ОК9 «Практична підготовка» пов'язана тільки з ОК1-3 (у варіанті 2022 року - з ОК1-4), що, на думку ЕГ, вказує на певну незручність представлення інформації щодо взаємозв'язків між ОК та логіки викладання, що може важко сприйматись стейкхолдерами.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Вивчення змісту чинної ОНП 2021 р. затвердження, навчальних планів, рецензій стейкхолдерів на ОНП, дозволяє зробити висновок щодо їх відповідності предметній області за наступними вимірами: об'єкти вивчення; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології; інструменти та обладнання. Гарант, здобувачі, стейкхолдери та роботодавці під час онлайн зустрічей з ЕГ підтвердили особливість ОНП, зокрема пов'язану з регіональною специфікою та можливістю її реалізації в активному дослідницькому середовищі. Представники роботодавців (Верховна Рада України, Чернігівська ОДА, Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, Вища школа публічного управління, місцеве самоврядування тощо) підтвердили, що їх пропозиції враховуються для забезпечення відповідності змісту ОНП предметній сфері ПУА в сучасних реаліях, зокрема було запропоновано нові дисципліни, пов'язані з питаннями безпеки ОК7 «Глобальні та регіональні загрози безпеці людини, суспільства, держави» та формування відповідних навичок в умовах невизначеності, ризиків та загроз (С.Приліпко), прийняттям публічно-управлінських рішень в реаліях сьогодення – ОК5 «Прийняття публічно-управлінських рішень в сучасних геополітичних реаліях» (С.Гривко). Відповідно до предметної сфери змістове наповнення ОНП формують 9 обов'язкових ОК (з них одна ОК - практична підготовка - підкріплюється стажуванням на кафедрі з метою розвитку навичок викладання у вищій школі) та 3 вибіркового ОК. Сформована таким чином ОНП забезпечує набуття здобувачами компетентностей, умінь і навичок, які сприятимуть успішності їх подальшого працевлаштування, ефективності професійної діяльності, підвищують можливість кар'єрного зростання в організаціях та установах публічного сектору. Надана інформація щодо відповідності тем дисертаційних досліджень науковим інтересам керівників здобувачів показала, що більшість з них повністю відповідає вимогам. Гарант також пояснила, що деякі затверджені теми враховують сучасний безпековий контекст і наукові керівники спільно працюють зі здобувачами над статтями та участю в комунікаційних заходах протягом року-двох ситуація виправиться. Тому ЕГ рекомендує надалі звернути увагу гаранта та керівників дисертаційних досліджень на забезпечення кращої відповідності тем досліджень науковим інтересам наукових керівників.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти за ОНП регламентується такими внутрішніми нормативними документами, як «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://bit.ly/4of2cGZ>), «Положення про індивідуальну освітню траєкторію», що визначає порядок формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії відповідно до вимог чинного законодавства держави в сфері освіти, внутрішніх нормативних та регуляторних актів Університету з метою забезпечення якості, студентоцентрованості та конкурентоспроможності вищої освіти (<https://bit.ly/42AA15v>), «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу», що регламентує встановлення єдиного порядку організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу закладів вищої освіти України на території України чи поза її межами (<https://bit.ly/40EAwet>) та «Порядок надання дозволу на вільне відвідування занять», що визначає процедуру отримання дозволу здобувачем вищої освіти на вільне відвідування навчальних занять (<https://bit.ly/4ojfQJc>). Кожен з цих документів забезпечує активну особисту участь здобувачів у формуванні індивідуальної траєкторії навчання з урахуванням реалізації пізнавальних, творчих, комунікативних, дослідницьких здібностей та особистісного розвитку; встановлення єдиного порядку вибору навчальних дисциплін в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для певного рівня вищої освіти, що відповідає вимогам чинного законодавства. За результатами співбесіди зі здобувачами встановлено, що вони ознайомлені із наявними можливостями вибору навчальних дисциплін та здійснювали процес вибору, заповнюючи відповідні заяви. Крім того, формування індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється шляхом обрання теми дисертаційного дослідження, можливостей визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Перелік загальноуніверситетських обов'язкових та вибіркового дисциплін розміщено на офіційній сторінці ЗВО (проте тільки для бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти). Для рівня PhD обов'язкові та вибірково освітні компоненти розміщено на сторінці кафедри. Гарантом були надані роз'яснення щодо процедури вибору таких дисциплін аспірантами. Здобувачі вищої освіти підтвердили дотримання процедури вільного вибору дисциплін за заявами в паперовому вигляді. На додатковий запит гарант надав копії заяв про вільний вибір дисциплін для здобувачів 2020, 2021 та 2022 року вступу. На основі проведеного аналізу та з урахуванням особливостей діяльності ЗВО в умовах правового режиму воєнного стану, ЕГ рекомендує більш широко

застосовувати вже розроблений механізм дистанційного вибору вибірових ОК на електронній платформі дистанційного навчання ЗВО.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП є практико-орієнтованою на реалізацію галузевої і регіональної політики держави на місцевому рівні. Практична підготовка забезпечується ПРН2, 4, 13. Практична підготовка є обов'язковим компонентом ОНП (ОК9) та організовується відповідно до "Рекомендацій щодо організації та проведення науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка»" (<https://bit.ly/3F8Ush7>, введено в дію наказом ректора 30.11.2021 р., наказ № 221). Основною базою практики є випускова кафедра публічного управління та менеджменту організацій, інші кафедри НУ «Чернігівська політехніка», а також відповідні кафедри інших ЗВО, установи та організації (у тому числі й громадські), з якими укладено угоди про співпрацю (всього 14 угод та договорів). ЗВО надали індивідуальні плани проходження науково-педагогічної практики та відомості про оцінювання. Попри все слід вказати на певні недоліки, виявлені ЕГ. Так, відповідно до п.4 Рекомендацій безпосереднє керівництво практикою здійснює науковий керівник аспіранта, при цьому для всіх наданих звітів керівником практики є Н.В. Ткаленко. Крім того, доцільно більш чітко сформулювати назву ОК практичної підготовки: в ОНП 2021 - "ОК9. Практична підготовка", в НП 2021 - на титульному аркуші "Практика", на другому аркуші - "Навчально-педагогічна практика". В НП 2022 в НП вже присутня назва "Науково-педагогічна практика" при збереженні в ОНП назви "ОК9. Практична підготовка".

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Для отримання soft skills ОНП містить обов'язкові ОК, які забезпечують успішність здобувачів у подальшій професійній діяльності у сфері ПУА, та розвивають такі навички, як здатність працювати в команді, діяти відповідально, мотивувати до праці, забезпечувати ефективність діяльності, розв'язувати нестандартні задачі тощо (ОК1, ОК2 ОК8) . Додатково здобувачі можуть отримати такі навички під час вивчення вибірових ОК. Під час зустрічі з НПП з'ясовано, що у процесі навчання за ОП здобувачі залучаються до роботи у команді, набувають досвіду публічних комунікацій, вчать приймати рішення у стресових умовах, вміння проводити аналіз проектів. Так, участь О.С.Лашук у проектах академічної мобільності «Школи соціального підприємця «IBS» доктора Яна-Урбана Сандала сприяла посиленню соціальної складової та формуванню soft skills при розробці дисципліни «Територіальний розвиток і місцеве самоврядування в умовах децентралізації», а саме, теми 5 «Сучасний стан управління розвитком територіальної громади», а також удосконалити цифрові уміння й навички щодо впровадження інтерактивних цифрових програм, які допомагають модернізувати систему оцінювання здобувачів, активне використання демонстрацій під час практичних занять та семінарів (наприклад padlet, wordwall, kahoot). Здобувачі вищої освіти та випускники ОНП у спілкуванні з ЕГ виявили уміння зрозуміло доносити власне бачення ситуації, пояснювати свої оцінки, вони відзначають, що значний позитивний вплив на розвиток їх навичок комунікації мав досвід спілкування з викладачами ОНП, практика представлення результатів підготовки рефератів, публікацій, участь в обговореннях, громадських заходах. Набуття здобувачами soft skills здійснюється і шляхом застосування в освітньому процесі змішаних форм і методів навчання, що передбачають застосування технічних засобів візуалізації для проведення лекцій, практичних занять, організації зворотного зв'язку зі здобувачами. Під час зустрічі з ЕГ студенти продемонстрували розвинені soft skills (вміння вести дискусію, готовність до змін, толерантність). Рекомендується більш широко запроваджувати інтерактивні методи навчання з урахуванням специфіки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, а також розробляти та реєструвати авторські курси, тим більше, що в ЗВО така практика є.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Затверджений професійний стандарт третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" на момент проведення акредитаційної експертизи відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг ОП складає 60 кредитів ЄКТС (1800 год). Реальний обсяг навантаження здобувачів вищої освіти за ОНП в цілому відповідає вимогам Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі (<https://bit.ly/3NWmimo>), зокрема, тривалість підготовки здобувачів – 4 роки, з них навчального навантаження - 60 кредитів ЄКТС, з них 15 кредитів (25%) вибірові ОК, 45 кредитів - обов'язкові освітні компоненти (з них 3 кредити - практична підготовка (ОК9). На думку ЕГ, для ОК надана достатня

кількість кредитів для їх вивчення. Проведення співбесіди у фокус-групі зі здобувачами вищої освіти за ОНП підтвердило, що обсяг аудиторних занять та самостійної роботи в цілому є достатнім для успішного опанування навчальних дисциплін. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання. Здобувачі вищої освіти під час спілкування у фокус-групах повідомляли про можливість досягнути необхідних компетенцій для успішної роботи за фахом та захисту дисертаційного дослідження. Окремо слід відзначити викладання певних елементів освітніх компонент ОК5 і ОК7 англійською мовою, що повністю відповідає вимогам європейської та євроатлантичної інтеграції України. ЗВО надав інформацію щодо наявності у викладачів та наукових керівників (І.А. Косач, Г.В. Старченко, А.П. Дука, О.М. Руденко) сертифікатів про володіння іноземною мовою на рівні не нижче B2. Крім того, С.В. Литвин – керівник Центру іноземних мов - вказала на функціонування наукового гуртка іноземних мов для здобувачів саме третього рівня вищої освіти, де здобувачі можуть не тільки вивчати та удосконалювати навички спілкування іноземними мовами, але й розвивають навички аналізу іноземних джерел та обмінюються цікавою інформацією, що, своєю чергою, також забезпечує міждисциплінарне охоплення наукових досліджень.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Організації та проведення навчання здобувачів за дуальними програмами унормоване “Положенням про порядок організації та проведення дуального навчання (<https://bit.ly/3IVFoA>). За аналізованою ОНП підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не передбачена та не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ЕГ підтвердила особливість ОНП, зокрема пов'язану з регіональною специфікою та можливістю її реалізації в активному дослідницькому середовищі. Представники роботодавців підтвердили, що їх пропозиції враховуються для забезпечення відповідності змісту ОНП предметній сфері ПУА та сучасним безпековим викликам в умовах воєнної агресії. ОНП орієнтована на реалізацію галузевої і регіональної політики держави на місцевому рівні у відповідь на потреби та запити територіальних органів державної влади і органів місцевого самоврядування та сферою практичної роботи здобувачів. ОНП забезпечує розвиток соціальних навичок та лідерських здібностей здобувачів, зокрема через проведення різноманітних тренінгів для здобувачів та НПП, участь здобувачів в заходах, що організуються університетом, органами державної влади та органами місцевого самоврядування (міста Чернігова та територіальних громад Чернігівщини). В ЗВО діє науковий гурток іноземних мов для здобувачів саме третього рівня вищої освіти, де здобувачі можуть не тільки вивчати та удосконалювати навички спілкування іноземними мовами, але й розвивають навички аналізу іноземних джерел та обмінюються цікавою інформацією, що, своєю чергою, також забезпечує міждисциплінарне охоплення наукових досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До слабких сторін ОНП можна віднести таке: 1) Відсутність в ОНП 2021р. в переліку дисциплін професійної підготовки освітньої компоненти, присвяченої цифровізації публічного управління та запровадженню електронної демократії в державі. 2) На зустрічах зі стейкхолдерами ними відзначалося, що ведеться активна співпраця кафедри з органами публічної влади, а ці органи потребують фахівців, що мають практичну підготовку для роботи в цих органах. Проте серед 14 угод про співпрацю тільки 2 можна віднести до угод з органами публічної влади (Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу та Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини), хоча на зустрічах були представники Чернігівської ОДА та територіальних громад. 3) На ОНП відсутні авторські курси викладання дисциплін, хоча в ЗВО існує розвинена практика їх написання та реєстрації. 4) На ОНП не запроваджено механізм вибору вибіркового дисциплін засобами системи дистанційного навчання Moodle, хоча така можливість в системі передбачена. 5) Існує невідповідність ОНП та НП, оскільки в ОНП не зазначено вид практики (лише ОК9 “Практична підготовка” в 3 кредити), а в навчальному плані вже зазначається вид практики - науково-педагогічна. Тому ЕГ рекомендує: 1) Додати до ОНП в цикл дисциплін професійної підготовки освітню компоненту, в межах якої будуть вивчатися процеси цифровізації публічного управління та електронної демократії. Також можна рекомендувати додати теми щодо використання сучасних програмних інструментів обробки та візуалізації даних в ОК6 “Моделювання та прогнозування розвитку соціально - економічних систем”, оскільки в ній розглядаються питання аналізу великих масивів даних математичними інструментами, чи в ОК7 “Управління проектами в публічному адмініструванні”, оскільки використання ІКТ суттєво розширюють можливості дослідника при роботі в цих сферах. 2) Розширити можливості співпраці з органами публічної влади шляхом укладання відповідних угод про співпрацю, які, серед іншого, повинні передбачати можливості для проведення практичної підготовки (стажування) здобувачів вищої освіти в цих органах влади з метою отримання практичних навичок роботи (про що загудували самі стейкхолдери). 3) Розробляти та реєструвати авторські курси з урахуванням специфіки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (тим більше, що в ЗВО така практика є) та передбачати в них широке використання інтерактивних методів навчання та використання сучасних інформаційно-

комунікаційних технологій. 4) Більш широко застосовувати вже розроблений механізм дистанційного вибору вибіркових ОК на електронній платформі дистанційного навчання ЗВО з врахуванням особливостей діяльності ЗВО в умовах правового режиму воєнного стану. 5) Узгодити відповідність ОНП та НП, оскільки в ОНП не зазначено вид практики (лише ОК9 “Практична підготовка” в 3 кредити), а в навчальному плані вже зазначається вид практики - науково-педагогічна.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП в цілому відповідає визначеному критерію 2 за чинними нормативно-правовими актами та Положеннями, які введені в дію в Національному університеті “Чернігівська політехніка”. Зміст ОНП має логічну структуру і містить взаємопов’язані ОК, які забезпечують досягнення її цілей та програмних результатів навчання. Перелік вибіркових ОК забезпечує здобуття додаткових компетенцій та програмних результатів залежно від індивідуальних запитів здобувачів. Зміст ОНП відповідає предметній області публічного управління та адміністрування за наступними вимірами: об’єкти вивчення; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології; інструменти та обладнання. ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі 15 кредитів (25%) та вибору теми дисертаційного дослідження та, власне, проведення самого дослідження. Мета, завдання та зміст практичної підготовки дозволяють здобути компетентності, необхідні для подальшої діяльності випускників як в ЗВО, так і в органах публічної влади, установах та організаціях, що здійснюють діяльність в публічній сфері. Обсяг ОНП та окремих ОК забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання, а НПП, які їх викладають, постійно проходять підвищення кваліфікації, що дає змогу швидко оновлювати ОК відповідно до вимог сьогодення. Так, участь О.М.Руденко у програмі міжнародного стажування “Higher Education Management in the information economy” сприяла кардинальному оновленню дисципліни «Сучасні проблеми розвитку економіки України», а участь у програмах «Integration processes of the state in the post-war period» та «National Security in the Context of Public Administration Reform» дозволила запровадити в ОНП 2022 р. дисципліну «Глобальні та регіональні загрози безпеці людини, суспільства, держави». Н.В.Ткаленко за результатами Training program for an academic employee “Academic skills & Investment management” (2022 р.) запропонувала провести протягом 2023 р. цикл лекцій «Scientific Novelty of the Dissertation» що є дуже важливим та актуальним кроком при підготовці здобувачів саме на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобувачі вищої освіти під час спілкування у фокус-групах повідомляли про відсутність перевантажень та можливість досягнути необхідних компетенцій. Зауваження до ОНП та НП, а також неточності, що містяться в них, потребують виправлення, але не знижують загальної позитивної їх оцінки.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до аспірантури НУ “Чернігівська політехніка” 2023 року оприлюднені на офіційному сайті університету (<https://bit.ly/3VM7mZD>) вони розроблені відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році (далі – Порядок), що затверджені наказом МОН України від 15 березня 2023 року № 276 (<https://bit.ly/41STcqI>). Також доступна інформація про особливості вступу в поточному 2023 році в розрізі освітніх ступенів, зокрема: бакалавр, магістр, доктор філософії; контакти гарячої лінії; інформація про можливість навчання за програмою підготовки офіцерів запасу (<https://bit.ly/3IqJPIo>). Експертна оцінка Правил прийому на навчання дозволяє зробити висновок ЕГ, що вони є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Порядку вступу на навчання для здобуття ступеня доктор філософії здійснюється на основі ступеня магістра (п.5) - в межах аспірантури за очною (денною, вечірньою) або заочною формами здобуття освіти; - поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи у НУ «Чернігівська політехніка») (п.12). Вступні випробування складаються з іспиту зі спеціальності усно за білетами, що розроблені на основі програми для вступників до аспірантури (<https://bit.ly/3JrMvWQ>), та вступного іспиту з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (<https://bit.ly/3L9i4WE>, ЗВО також надали зразки цих білетів). Вступник, який підтвердив відповідний рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, IELTS або Cambridge English Language Assessment, звільняється від складання вступного іспиту з іноземної

мови. Здобувачка 4 року підготовки М.П.Агафошина зазначила, що вона надавала такий сертифікат, та не складала іспит з англійської мови. Особи, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), складають додатковий вступний іспит. Програма вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування” містить інформацію про перелік тем та їх коротку анотацію. За допомогою комплексних письмових завдань перевіряється характер засвоєння вступниками матеріалу: обсяг, повнота, науковість, рівень мислення, системність знань, застосування вмінь і навичок у розв’язанні нестандартних ситуацій. Під час онлайн зустрічей здобувачі підтвердили важливість і зрозумілість правил прийому до ЗВО, з якими вони знайомилися на сайті ЗВО, а також унікальність та актуальність ОНП. Крім того, здобувач Я.Ю. Конопля зазначив, що він складав додатковий вступний іспит, оскільки не має освітнього ступеня рівня магістр (спеціаліст) за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регламентуються “Положенням про організацію освітнього процесу” 2020 року (<https://bit.ly/44PvZZA>) та “Порядком визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання” 2020 року (<https://bit.ly/4ofL979>) і ці документи постійно оновлюються. Перший документ містить окремий розділ 11, присвячений академічній мобільності, в якому зазначено, що “11.5. Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти в закладі-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою, що реалізується в Університеті”. Порядок визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання є більш повним документом і деталізує процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Згідно з цим Порядком, передбачено, що визнання результатів навчання здобувача вищої освіти, який брав участь у програмі академічної мобільності та зарахування йому здобутих кредитів ЄКТС у закладі-партнері здійснюється відповідно до договору про навчання та індивідуального навчального плану учасника академічної мобільності. При цьому рішення про визнання приймається директором ННІ (деканом факультету) або науково-педагогічним працівником (завідувачем кафедри) за дорученням директора ННІ (декана факультету) на підставі академічної довідки або іншого документу, виданого учаснику академічної мобільності закладом партнером. В ході онлайн зустрічей зі здобувачами вищої освіти ОНП визначено, що вони ознайомлені із положеннями, які регламентують порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності. Проте досвіду реалізації зазначених положень на ОП наразі не було. Проте за цією ОНП (за програмою 2020 р.) було прийнято на третій рік підготовки С. Теплової, який навчався в Інституті підготовки кадрів державної служби зайнятості України. Перезарахування кредитів відбулося шляхом визнання результатів попереднього навчання.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

“Положення про організацію освітнього процесу” (<https://bit.ly/44PvZZA>) визначає, що неформальна освіта - це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в ЗВО регулюються розділом 3 “Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та/або інформальній освіті” відповідного Порядку (<https://bit.ly/4ofL979>). Неформальна освіта позначає будь-яку заплановану програму особистісної і соціальної освіти для здобувачів вищої освіти, створену для збільшення спектра навичок і знань за межами програми навчання в Університеті. Сюди відноситься участь у літніх школах, тренінгах, семінарах тощо. Право на визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти. Визнання результатів неформального та/або інформального навчання особи – це комплекс процедур, що встановлюють їх відповідність результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою (результатам навчання певних освітніх компонентів або програмним результатам навчання), або певному рівню освіти, за підсумками чого приймається рішення про можливість зарахування особі певних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) відповідної освітньої програми (у тому числі в рамках її вибіркової складової). Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється для всіх дисциплін. Позитивним моментом є те, що визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на обов’язкові, вибіркові дисципліни ОП, а також на окремі змістові модулі (теми) навчальних дисциплін. Можливість зарахування додаткових балів до оцінки за дисципліною викладач визначає у робочих програмах освітніх компонент та/або силабусах (ОК3, ОК4, ОК7 тощо)). За інформацією гаранта ОНП здобувачі Агафошина М.П. та Конопля Я.Ю. могли скористатися такою можливістю, проте отримана неформальна освіта стосувалася освітніх компонент, які вже закінчилися і тому їх не можна було зарахувати. Водночас певним обмеженням є відсутність чітко визначеного терміну, в який повинна бути створена предметна комісія (п.3.8), для визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті, що може обмежити право здобувача на відповідне визнання. Узагальнюючи отриману інформацію ЕГ рекомендує гаранту та НПП спеціальності 281

“Публічне управління та адміністрування” врахувати накопичений ЗВО досвід щодо залучення здобувачів до заходів неформальної освіти та їх зарахування в результатах навчання в розрізі ОК.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ відзначає як сильну сторону активну роботу гаранта та представників ОНП щодо залучення до вступу на ОНП представників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (підтверджується суттєвим збільшенням кількості здобувачів, що вступили на ОНП у 2022 році). Також про активну співпрацю на фокус-групах зазначали як представники роботодавців (стейкхолдерів), так і самі здобувачі. Ще однією з сильних сторін можна відзначити наявність в Порядку вступу на навчання для здобуття ступеня доктор філософії можливості зарахування дійсного сертифікату тестів TOEFL, IELTS або Cambridge English Language Assessment як вступного іспиту з іноземної мови. Цією можливістю здобувачі користуються. Позитивним є також залучення здобувачів ОНП до участі в заходах неформальної освіти. ЕГ також відзначає активну участь в стажуванні та підвищенні кваліфікації викладачів, що підтверджувалося на фокус-групах та відповідними документами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ звертає увагу на таке: Відсутність на ОНП практики проходження стажування, підвищення кваліфікації та академічної мобільності за кордоном для здобувачів ОНП. Недостатню поінформованість здобувачів щодо процедури зарахування результатів неформального навчання (в частині термінів вивчення ОК та можливостей зарахування результатів неформального навчання), тим більше, що в силабусах представлена вся інформація про тематичне наповнення освітніх компонент, а в навчальному плані можна ознайомитися з термінами вивчення тих чи інших ОК. В програмі вступного іспиту до аспірантури та в переліку питань додаткового вступного випробування практично відсутні питання, пов'язані з виявленням у вступників знань щодо останніх тенденцій у сфері публічного управління та адміністрування щодо запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в державне управління (цифровізація держави), електронне урядування та електронну демократію - з 67 питань вступного іспиту дотичність до сфери електронної демократії та цифровізації має тільки 1, з 39 питань додаткового вступного випробування - тільки 3. ЕГ рекомендує: Активно використовувати можливості очного та дистанційного стажування та участі у програмах академічної мобільності для здобувачів ОНП, оскільки на сьогодні такі програми академічної мобільності можуть бути реалізовані не тільки в очному, але й в дистанційному форматі в провідних ЗВО не тільки України, але й інших країн. Покращити інформованість здобувачів про можливість зарахування результатів неформального навчання, у тому числі й шляхом їх інформування про складові ОК, що будуть вивчатися в усіх семестрах відповідно до навчального плану. Оновити перелік питань Програми вступного іспиту до аспірантури та Додаткового вступного випробування з урахуванням тенденцій розвитку публічного управління та адміністрування (особливо щодо запровадження цифровізації та електронної демократії), кращого досвіду і пропозицій стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому до аспірантури є окремим документом, містять чіткі, зрозумілі норми та не містять дискримінаційних положень, доступні для ознайомлення на офіційному сайті ЗВО. Здобувачами вищої освіти підтверджена важливість і зрозумілість правил прийому до ЗВО, з якими вони знайомилися на сайті ЗВО, а також унікальність та актуальність ОНП. ЕГ відмічає активну роботу професорсько-викладацького складу щодо профорієнтаційної роботи та залучення абітурієнтів (підтверджено кількістю вступників 2022 року). В НУ “Чернігівська політехніка” визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час участі в програмах академічної мобільності, але наразі приклади практичного використання цих положень не реалізовано. ЕГ зробила висновок, що в ЗВО існують правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу, але вони не були поки що використані під час реалізації освітньої програми, хоча НПП і здобувачі ОП беруть активну участь у заходах неформальної освіти. Зауваження та рекомендації сформульовані ЕГ мають рекомендаційний характер і направлені на розвиток ОНП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес за ОНП здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять є: лекція; практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація, що відповідає п 7.2. Положення про організацію освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3ohdaxS>). У робочих програмах ОК визначено методи навчання (п. 3.1), котрі кореспондуються із відповідними компетентностями (п. 1.3) і програмними результатами навчання (п. 1.2). У період військового стану ЗВО організовано процес навчання з використанням Zoom, Microsoft Teams та системи дистанційного навчання університету. Методи навчання є структурним компонентом усіх силабусів на даній ОНП <https://eln.stu.cn.ua/>. Так, наприклад, для вивчення ОК «Іноземна мова для наукового спілкування» серед методів навчання виокремлено: Task-based learning; представлення-практика-продукування / Presentation-Practice-Production; лексичний метод/ Lexical Approach; метод функцій / Functional Approach; комунікативні методи / Communicative Approaches; граматико-перекладний підхід /Grammar-Translation Approach; навчання мови через інтеграцію / Content and Language Integrated Learning. В режимі дистанційного навчання використовуються різноманітні форми проведення навчальних занять: робота в малих групах, дискусії, підготовки до проведення нарад з актуальних питань, інтерактивні ігри. Досягненню заявлених у освітній програмі цілей сприяють такі інтерактивні методи і методики навчання, як кооперативне, контекстне, імітаційне, модульне навчання, інтерактивні вебінари, робота в дискусійних групах, доповіді на міждисциплінарних семінарах, тренінги. Інтерв'ювання фокус-груп адміністрації ЗВО, НПП підтверджують той факт, що НПП не обмежені в питаннях трактування навчального матеріалу, формах, методах доведення його до здобувачів. Під час інтерв'ювання здобувачів встановлено, що досягненню заявлених в ОНП цілей, ПРН сприяє використання здебільшого такого інтерактивного методу навчання, як case-study. Так, наприклад, в ході викладання дисциплін «Сучасні проблеми розвитку економіки України» та «Управління проєктами в публічному адмініструванні» окремі кейси пропонуються здобувачам англійською мовою, про що свідчать двомовні силабуси, робочі програми та методичні рекомендації (<https://bit.ly/3Hma1D1>). Здобувачі під час інтерв'ювання висловили задоволеність організацією освітнього процесу. Матриця свідчить про відповідність в цілому методів навчання та викладання. Відповідно до матриць кожен ПРН забезпечується обов'язковим ОК, вибіркові ОК підсилюють окремі ПРН.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до робочих програм та силабусів, які містять інформацію про цілі, зміст, результати навчання, методи викладання, навчання та оцінювання у межах окремої освітньої компоненти. Організація контролю та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Університеті включає самоконтроль, кафедральний (вхідний, поточний, проміжний, семестровий) та ректорський контроль знань з кожної навчальної дисципліни, а також оцінювання результатів практик і атестацію за певним освітнім ступенем п 8.1. Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/41VaYK9>). Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за ОНП надається здобувачеві від початку вступної кампанії до завершення навчання, тобто впродовж усього періоду навчання. Після зарахування здобувачів ступеня доктора філософії відділом аспірантури та докторантури проводиться перша зустріч інформаційного та консультативного характеру (<https://bit.ly/3YA6SoY>). За всіма освітніми компонентами на першому занятті викладачі ознайомлюють здобувачів з цілями, змістом та очікуваними результатами навчання, критеріями оцінювання. Силабуси розміщуються до початку нового навчального року та є у вільному доступі в системі Moodle (<https://eln.stu.cn.ua/>). У разі потреби здобувач звертається на кафедру й отримує необхідну інформацію. Ці факти, наведені в відомостях СО, підтверджуються, співбесідами з аспірантами та викладачами. Процедура оскарження результатів оцінювання висвітлена у Положенні про організацію освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3pR2sy9>). Здобувачі вищої освіти під час участі у фокус-групах з ЕГ наголосили, що їм своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК, а конфліктних ситуацій щодо необ'єктивності оцінювання чи необґрунтованої оцінки у їхньому досвіді за час навчання на ОНП не було.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і дослідження відбувається шляхом наукових публікації (<https://bit.ly/3IWgq7W>), участі у виконанні НДР (<https://bit.ly/3J1Wpx6>), наукових заходах (<https://bit.ly/3JqYX98>), підготовки та захисту дисертації. Усіх здобувачів освіти за даною ОНП залучено до виконання кафедральних НДР: «Публічне управління та децентралізація влади», «Європейський досвід інноваційного розвитку системи публічного управління для забезпечення суспільної стабільності України», «Публічна політика сталого розвитку реального сектору економіки України в умовах євроінтеграції», «Розробка науково-прикладних засад реалізації державної політики розвитку підприємництва в умовах децентралізації влади». В ході інтерв'ювання фокус-груп адміністрації ЗВО, здобувачів, НПП зазначено, що методи навчання, засновані на дослідженнях, імплементовані в навчальний процес під час

реалізації ОНП. ЄГ встановлено, що в ЗВО функціонує Рада молодих учених, яка систематично інформує здобувачів щодо можливостей проведення спільних наукових досліджень. Поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОНП також сприяють функціонування наукового гуртка Mastering your Phd для здобувачів ступеня доктора філософії всіх напрямів підготовки <https://bit.ly/3JrbY2F>; функціонування наукових шкіл “Політика публічного управління в контексті реалізації концепції е-демократії”; “Розвиток економіки регіонів в умовах модернізації економічного простору”; “Формування інноваційного ресурсу країни в умовах інформаційного суспільства”. ЄГ рекомендує активізувати діяльність в межах наукового гуртка Mastering your Phd для здобувачів ступеня доктора філософії, запровадити на його базі наукові семінари, тренінги за тематиками, дотичними до тем досліджень аспірантів даної ОНП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В ході проведення зустрічі з НПП ЄГ пересвідчилася, що вони оновлюють зміст викладання освітніх компонент на основі наукових досягнень і сучасних практик у сфері публічного управління та адміністрування. Так, результати докторської дисертації О.В.Михайлівської використовуються при викладанні ВК2.2, розробці ОК5 та ВК8 (ОНП 2022 р). Її участь у програмі міжнародного стажування «Global challenges of modernity» дозволила оновити змістовне наповнення ОК8. Участь І.А.Косач у навчальному курсі для тренерів з електронного урядування та електронної демократії сприяла розробці теми «Електронне урядування та електронна демократія» в межах викладання ОК4. Участь О.М.Руденко у програмі міжнародного стажування “Higher Education Management in the information economy” сприяла кардинальному оновленню ОК5, участь у програмах «Integration processes of the state in the post-war period» та «National Security in the Context of Public Administration Reform» дозволила запровадити в ОНП 2022 р. ОК 7. Завдяки участі НПП, які викладають за даною ОНП, у стажуваннях і ознайомленням з аналогічними освітніми програмами європейських університетів – Varna Free University «Chernorizets Hrabar» за програмою «Administration and Management», Collegium Humanum за програмою Doctor of Business Administration (DBA), Batumi Shota Rustaveli State University за програмою Business Administration було оновлено змістове наповнення окремих освітніх компонент – ВК1.3 (ВК3), ВК2.2. Досвід спільних проєктів та програм академічної і наукової мобільності (Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute, Норвегія) підтвердив важливість компетентностей спілкування та підготовки наукових публікацій англійською мовою (ПРН9, 12, 13). Щорічно, наприкінці навчального року проводиться обговорення змісту освітніх компонент на основі побажань стейкхолдерів https://poll.stu.cn.ua/poll_employers/, відгуків на ОНП, нових сучасних практик та наукових досягнень, а також змін у законодавстві для перегляду та удосконалення змісту окремих освітніх компонент. ЄГ встановлено, що науково-педагогічні працівники, які забезпечують навчання за ОНП, систематично беруть участь у тренінгах, міжнародних програмах стажування: Г.В.Старченко пройшов підвищення кваліфікації (стажування) у Czech University of Life Sciences Прагуена темою: «Практичні інструменти досліджень, фінансованих грантів» («Design of the Qualitative Research for Grand-Funded Projects»), М.В.Дубіна пройшов програму стажування на базі Польсько-Української Студії Ягеллонського університету за темою: «Фандрейзинг та основи проєктної діяльності в закладах освіти: європейський досвід», І.А Косач навчалась у International summer school «Managing projects which improve the world» (Болгарія) за темою Public Management and Business Administration.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час інтерв’ювання адміністрацією ЗВО продемонстровано, що інтернаціоналізація - один з пріоритетних напрямів діяльності НУ “Чернігівська політехніка”. Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають можливості академічної мобільності в рамках міжнародних програм та міжуніверситетського співробітництва (<https://bit.ly/4224Ykb>) НУ «Чернігівська політехніка» та університетів-партнерів. На сайті (<https://bit.ly/3l1bxmk>) започатковано портал можливостей. НПП та здобувачами зазначено, що ЗВО надається інформаційна підтримка з питань міжнародних академічних проєктів, міжнародної академічної мобільності. Під час інтерв’ювання НПП в контексті реалізації ОНП навели приклади діяльності ЗВО, пов’язані з інтернаціоналізацією: участь НПП, залучених до реалізації ОНП, у програмі Erasmus+ K; у виконанні наукових проєктів: Digitalisation and Policies. COST Action “Work inequalities in later life redefined by digitalization” (DIGI-net) CA21107, Програмі USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), Erasmus+ KA1, Innovative development of the national economy at the level of project-oriented enterprises, Formation of the newest principles of decentralization of the state management system, а також у програмах академічної мобільності <https://bit.ly/3mGj9v7>. ЗВО забезпечено доступ НПП та здобувачам до баз даних Scopus, Web of Science, що було підтверджено фокус-групами НПП та здобувачів. Здобувачі та НПП систематично беруть участь в міжнародних конференціях. Міжнародна академічна мобільність НПП стимулюється шляхом рейтингування, публікацій наукових досліджень НПП і здобувачів в журналах, що індексуються в базах даних Scopus, Web of Science – преміюванням. Існує багаторічна співпраця з Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria) щодо навчальних семінарів та стажувань. Наразі за даною ОНП здобувачі не брали участі в програмах міжнародної мобільності, хоча про можливість взяти в них участь інформацію здобувачі отримують (підтверджено при інтерв’юванні групи здобувачів та адміністративного персоналу). ЄГ рекомендує в рамках реалізації даної ОНП активізувати співпрацю із закордонними університетами, спрямовану на залучення здобувачів до програм академічної мобільності; сприяти реалізації цих програм на практиці, в тому числі у дистанційному форматі.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми навчання та викладання сприяють досягненню визначених в ОНП цілей і ПРН у відповідності до принципів академічної свободи та згідно з положеннями студентоцентрованого підходу. Викладачі регулярно працюють над підвищенням власної кваліфікації шляхом проходження вітчизняних і зарубіжних стажувань, за їх результатами систематично оновлюють зміст освітніх компонентів. Високий рівень поінформованості аспірантів та її оперативність (через сайт ЗВО, соціальні мережі, корпоративну електронну пошту) стосовно всіх видів діяльності й освітнього процесу у межах ОНП – здобувачі вчасно, в доступній й чіткій формі отримують інформацію стосовно цілей, змісту, ПРН, а також форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень аспірантів (які є складовою силабусів та робочих програм освітніх компонент). В ЗВО забезпечується інтеграція навчання і дослідження відповідно до цілей та змісту ОНП, залучення аспірантів до наукової роботи в межах наукових тем кафедри, до участі у різноманітних комунікативних заходах, зокрема конференціях. На ОНП застосовуються як традиційна система методів і прийомів, так й інноваційні інтерактивні методи і методики навчання (кооперативне, контекстне, імітаційне, модульне навчання, інтегративні вебінари, робота в дискусійних групах, доповіді на міждисциплінарних семінарах, тренінги та ін.). Позитивною практикою є багаторічна співпраця з Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria) щодо навчальних семінарів та стажувань.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Здобувачі освіти за даною ОНП не залучені до програм міжнародного стажування та академічної мобільності, але під час зустрічей підтвердили свою обізнаність про таку можливість. ЕГ рекомендує використовувати можливості очного та дистанційного стажування та участі у програмах академічної мобільності для здобувачів ОНП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ зроблено висновок про відсутність суттєвих недоліків за Критерієм 4, а також про наявність позитивних практик і слабких сторін, які не є суттєвими. ЗВО розроблено необхідні локальні акти щодо здійснення освітнього процесу за ОНП, а також щодо її перегляду. Адміністрація НУ «Чернігівська політехніка», НПП зацікавлені в оновленні змісту програм ОК ОНП, забезпеченні імплементації в освітній процес дослідницького компонента, який би корелював з місією, візією, концептуальним напрямом освітньої діяльності ЗВО, в наукових дослідженнях, пов'язаних з інтернаціоналізацією діяльності Університету. Зазначені аргументи в цілому свідчать про відсутність критичних недоліків за цим критерієм. ОНП відповідає критерію 4. Недоліки щодо інтернаціоналізації ОНП носять несуттєвий характер.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти у Національному університеті «Чернігівська політехніка» регламентують наступні опубліковані нормативні документи: Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (п. 8 Організація контролю та оцінювання результатів навчання) <https://bit.ly/4z2i2Nj>; Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3M3Ewka>; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3rpdPOI>; Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3B5zQnq>. Згідно з ОНП система оцінювання знань здобувачів передбачає поточний та підсумковий контроль <https://bit.ly/3HPL4jY>. Під час співбесіди з НПП та здобувачами встановлено, що на даний час навчання відбувається у дистанційному форматі через системи електронного навчання Moodle та Microsoft Teams. Здобувачі підтвердили, що поточний контроль проводиться викладачами у

формі модульного тестування, опитування, виконання кейсів та практичних завдань. Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку або іспиту. Кредитно-модульна система оцінювання ОНП відбувається із розрахунку 100 балів максимально, а саме 60 балів - за поточний контроль роботи на практичних та семінарських заняттях і 40 балів за підсумковий контроль. Під час проведених зустрічей здобувачі вищої освіти підтвердили, що форми та критерії оцінювання для них є чіткими й зрозумілими, зокрема, ознайомлення відбувається на першому занятті, крім того, перелік контрольних заходів та система оцінювання описані в робочих програмах дисциплін та силабусах, які розміщені у відкритому доступі на сайті ЗВО <https://bit.ly/42he9N6>.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти МОН України для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за третім рівнем освіти (доктор філософії) відсутній. У ЗВО діє Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3B5zQnq>. Положенням встановлено вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувачів та принципи утворення разових спеціалізованих вчених рад в Університеті. На присудження ступеня доктора філософії може претендувати особа, яка успішно виконала відповідну ОНП, опублікувала основні його наукові результати, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення та публічно захистила наукові досягнення у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є забезпечення перевірки дисертації здобувача на плагіат відповідно до «Порядку проведення перевірки наукових, навчальних та навчально-методичних видань на плагіат в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/42SCY27>.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується такими документами, що знаходяться у відкритому доступі для учасників освітнього процесу на офіційному сайті ЗВО: Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (п.8. Організація контролю та оцінювання результатів навчання) <https://bit.ly/42zi2Nj>; Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» (п. 7 Подання та розгляд апеляцій) <https://bit.ly/3M3Ewka>. Для вирішення спірних питань, пов'язаних з оскарженням процедури та результатів проведення контрольних заходів в кожному навчально-науковому інституті (факультеті, центрі) розпорядженням директора (декана) створюється апеляційна комісія, до складу якої включаються, завідувачі кафедр, науково-педагогічні працівники та представники органів студентського самоврядування. Головою апеляційної комісії призначається директор (декан). Апеляція щодо процедури проведення та об'єктивності оцінювання подається особисто здобувачем вищої освіти через загальний відділ Університету на ім'я ректора Університету не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Під час спілкування зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками, експертна група з'ясувала, що випадків конфліктних ситуацій, пов'язаних з порушенням процедури реалізації контрольних заходів та фактів необ'єктивного оцінювання, не було. Експертна група констатує, що під час анкетування здобувачів відсутнє питання щодо рівня їх поінформованості про процедури оскарження результатів контрольних заходів, а також про задоволеність аспірантів рівнем об'єктивності екзаменаторів <https://bit.ly/3VQtbqW>. На думку експертів, вищезазначений факт ускладнює визначення виявлення рівня задоволеності здобувачів поінформованістю та об'єктивністю екзаменаторів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Документами НУ «Чернігівська політехніка», що регулюють питання академічної доброчесності та знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО є: Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3V9w9xg>; Положення про комісію з питань академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/42j1CZN>. У ЗВО розроблено Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт та індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на плагіат в Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3LIquD7>). Згідно з п. 1.4. вищевказаного Порядку для здійснення перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат рішенням вченої ради Університету створено Інформаційний центр запобігання та виявлення плагіату (<https://bit.ly/3HR2QDp>), персональний склад якого затверджується наказом ректора. За результатами співбесіди з'ясовано, що технологічним рішенням протидії порушенням академічної доброчесності у ЗВО є використання ліцензійного антиплагіатного програмного забезпечення «Unicheck» та «StrikePlagiarism». Здобувачі та НПП підтвердили, що первинна та вторинна перевірки робіт аспірантів на плагіат в

Університеті здійснюється на безоплатній основі. Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3B5zQnq> визначено процедуру проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття ступеня доктора філософії. Експертною групою встановлено, що ЗВО популяризує академічну доброчесність шляхом проведення тематичних лекцій, семінарів, вебінарів. Зокрема, протягом 2022-2023 років, здобувачі та викладачі ОНП повідомили, що відвідали комплекс заходів, які були проведені в Університеті: вебінар «Порядок перевірки кваліфікаційних робіт та індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на академічний плагіат у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (30.11.2022) <https://bit.ly/3HUiPAr>; вебінар «Порядок перевірки кваліфікаційних робіт та індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на академічний плагіат у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (16.03.2023) <https://bit.ly/3NPsNqu>; інформаційна зустріч з аспірантами 1 року навчання (17.10.2022) <https://bit.ly/3VMjJEL>. НПП даної освітньої програми в 2021 році пройшли курс «Академічна доброчесність в університеті» і отримали відповідні сертифікати <https://bit.ly/3HRqHTt>.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Чітка та прозора система оцінювання, що відображається у критеріях оцінювання навчальних досягнень, здобувачів даної ОНП розміщені у відкритому доступі на сайті університету, в силабусах та робочих програмах. 2. Розроблена чітка та зрозуміла нормативна база щодо правил проведення контрольних заходів, яка врегульовує порядок оскарження результатів контрольних заходів; норми щодо конфлікту інтересів. 3. У ЗВО впроваджена ґрунтовна нормативна база щодо перевірки дисертації здобувача на плагіат, забезпечення та популяризації академічної доброчесності, використовуються сучасні та ефективні технічні інструменти виявлення академічного плагіату. 4. Наявний високий рівень обізнаності та культури дотримання академічної доброчесності серед науково-педагогічних працівників і здобувачів, які є учасниками освітнього процесу за ОНП Публічне управління та адміністрування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Експерти рекомендують додати до типової форми анкет здобувачів питання щодо рівня їх поінформованості про процедури оскарження результатів контрольних заходів, а також про задоволеність аспірантів рівнем об'єктивності екзаменаторів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЗВО має чітко унормовану нормативно-правову базу щодо форм контрольних заходів, критеріїв оцінювання здобувачів, процедур запобігання та врегулювання конфлікту інтересів політики і процедур дотримання академічної доброчесності. Всі ці документи знаходяться у відкритому доступі на сайті Здобувачі та НПП є ознайомленими з встановленими нормами та реалізують їх на практиці. Виявлений незначний недолік, за підкритерієм 3, який можливо виправити для удосконалення даної ОНП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

НПП, що забезпечують викладання освітніх компонент на ОНП, відповідають за своєю освітою та кваліфікацією цим ОК. Гарантом ОНП є д-р наук з державного управління, професор О.М. Руденко. До реалізації ОНП залучені доктори та кандидати наук з державного управління, а також доктори та кандидати економічних, філософських, педагогічних наук (<https://pumo.stu.cn.ua/kafedra/vikladachi-kafedri/>). Усі викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації та беруть участь у заходах неформальної освіти - за останні 5 років понад 30 таких заходів (<https://bit.ly/3V5JXGo>), беруть участь у роботі громадських організацій та у наукових, методичних радах, спеціалізованих вчених радах, громадських радах, комісіях, експертних комісіях, конкурсних комісіях тощо (<https://bit.ly/3nQ87UY>). Так, Н.В.Ткаленко є членом експертної ради з питань проведення експертизи

дисертаційних робіт МОН України з питань макроекономіки, світового господарства і соціально-економічного розвитку спеціальності та експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти зі спеціальності 281, а О.М. Руденко - членом навчально-методичної ради Вищої школи публічного управління, членом галузевої експертної ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 28 та членом науково-експертної ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції. І.А.Косач у 2020-2021 н.р. була членом галузевої конкурсної комісії з проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Інтелектуальна власність». Широко представлені НПП і в експертно-аналітичному супроводі діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, участі в проєктах регіонального, державного та міжнародного рівня. НПП активно публікуються, у тому числі й у виданнях, що індексуються у наукометричних базах, є членами вітчизняних та закордонних наукових видань (О.М.Руденко, І.А.Косач, Г.В.Старченко, А. П.Дука, Н.В.Філіпова, <https://bit.ly/3nEybCs>), апробують результати власних досліджень на наукових конференціях, мають публікації за профілем дисциплін, що викладають у тому числі зі здобувачами. Під час спілкування та вивчення відповідей на запити, ЕГ переконалася, що викладачі беруть участь у міжнародних конференціях, вебінарах, тренінгах, а д.держ.упр., доцент О.В.Михайловська нагороджена стипендією в університеті Севільї для роботи у дослідницькій групі під керівництвом професора Самуеля Домінгеса Амарілло за напрямом «Hospital Management», Іспанія (<https://bit.ly/3lC1lB9>). Професор А.П.Дука та професор Г.В.Старченко взяли участь як тренери в загальній професійній (сертифікатній) програмі підвищення кваліфікації, що реалізовувалася Програмою USAID/DOBRE та Краківським економічним університетом і Малопольською школою публічного адміністрування (<https://bit.ly/44EpR66>); гарант ОНП, професор О.М.Руденко бере постійну участь у роботі Транскарпатського центру Жана Моне з досліджень європейських стратегій розвитку (<https://bit.ly/3nShjB9>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

В НУ «Чернігівська політехніка» розроблена та реалізується прозора процедура конкурсного відбору, яка регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників» (<https://bit.ly/3ZVQ4tY>). Конкурсний відбір проводиться зазвичай влітку, проте, за необхідності, може бути проведений й в інший час. Оголошення про вакансії розміщуються в друкованих регіональних періодичних виданнях та на офіційному вебсайті університету, що було підтверджено на зустрічі з адміністративним персоналом. Для всіх посад враховується кваліфікація за дипломом, науковий ступінь та вчене звання; додатковими вимогами визначено рівень наукової та професійної активності - враховується вільне володіння державною мовою, а в окремих випадках - знання мови країни, яка входить до ОЕСР; висока цифрова грамотність; наявність повного пакета навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін в системі Moodle; наявність наукових праць, опублікованих у фахових виданнях України та/або в періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science; індекс Гірша на рівні не менше одиниці за даними Google Scholar. Повний перелік вимог до претендента на конкретну посаду науково-педагогічного працівника визначається відповідними посадовими інструкціями згідно з професійним стандартом викладача закладу вищої освіти. Процедура добору викладачів є прозорою та дозволяє обирати фахівців відповідно до потреб ОНП. За результатами конкурсу підписується трудовий договір терміном не більше ніж на 5 років. Термін договору може варіюватися в залежності від посади (асистент, старший викладач, доцент, професор (уточнено на зустрічі з начальником відділу кадрів В.В. Музикою)). Викладацький склад кафедри, присутній на відповідній фокус-групі, не висловлювали скарг з приводу процедури призначення на посади, В.В. Музика підтвердив, що конфліктних ситуацій щодо проведення конкурсного відбору на цій ОНП та у цілому по університету не було. З метою підвищення якості та ефективності професійної діяльності НПП, забезпечення здорової конкуренції та змагальності, стимулювання їх творчої діяльності, об'єктивності та прозорості оцінювання діяльності кожного НПП в ЗВО формується рейтинг оцінювання діяльності професорсько-викладацького складу, відповідно до Положення про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників і кафедр НУ «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3HZpiKp>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В результаті акредитаційної експертизи ЕГ отримала інформацію, що в НУ «Чернігівська політехніка» розпочато роботу по створенню Ради роботодавців і на даний час відбувається формування її складу. Під час відеоконференції з основними стейкхолдерами та роботодавцями ОНП було визначено, що співпраця з роботодавцями, навіть не оформлена формально, активно ведеться. Вони залучені до освітнього процесу на ОНП «Публічне управління та адміністрування» через розроблення, реалізацію та вплив на розвиток ОНП та її освітніх компонентів, що підтвердило інтерв'ювання роботодавців, як основних стейкхолдерів ОНП. ЕГ переконалась в тому, що вони залучені до реалізації ОП. На зустрічі П.О. Веселов, заступник директора департаменту – начальник управління туризму та охорони культурної спадщини Чернігівської обласної державної адміністрації поінформував, що існує велика потреба у фахівцях публічного управління та адміністрування, у тому числі й високого рівня. При цьому претенденти на посаду повинні мати не тільки теоретичні знання, але й практичні навички. Тому за його пропозицією (а вони співпрацюють з випусковою кафедрою вже понад два роки) було внесено декілька пропозицій щодо поглиблення практичної підготовки, оскільки мають можливість стажуватися в органах публічної влади. Крім того, П.О. Веселов підтвердив, що він та інші роботодавці зустрічаються з НПП кафедри та здобувачами ОНП щодо удосконалення цієї ОНП, проведення гостьових лекцій тощо. Ю.Ю. Лихач, к.держ.упр., директор Вищої школи публічного управління розповіла про спільну наукову роботу над монографіями та участь гаранта ОНП професора О.М. Руденко в роботі науково-методичної ради Вищої школи публічного управління. Як випускниця цієї ОНП минулих років вона також зазначила, що ОНП змінюється, наприклад, це виражається в додаванні нових дисциплін

та блоків, пов'язаних з питаннями Європейської інтеграції та мають практико-орієнтоване спрямування. Т.Л. Шестаковська, д.держ.упр., ректор Чернігівського інституту інформації, бізнесу і права ЗВО «МНТУ ім. академіка Юрія Бугая» зазначила, що їх участь, як стейкхолдерів, виражається не тільки в обговоренні ОНП на засіданнях, але й участі в опитуваннях щодо якості та наповнення освітніх компонентів ОНП у цілому. Роботодавці також беруть участь у реалізації ОНП як наукові керівники здобувачів, рецензенти ОНП, входять до складу робочої групи ОНП. Крім того, залучення роботодавців до реалізації ОНП відбувається в рамках угод про співпрацю (<https://bit.ly/3ymDYOG>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

М.В. Канавець, к.держ.упр., Директор Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу (НАДС) розповіла про проведення гостьової лекції з питань європейської інтеграції (восени 2022 року) для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» всіх рівнів підготовки і підтвердила готовність її установи брати на роботу випускників цієї ОНП, оскільки вони мають високий рівень підготовки. С.Д. Гривко, к.держ.упр., народний депутат України зазначив, що вони активно проводять гостьові лекції, де разом зі здобувачами обговорюють процеси, що відбуваються в суспільстві, роз'яснюють практичні кроки по реалізації певних законодавчих ініціатив. Тому спілкування зі здобувачами дає можливість не тільки отримати від них нові ідеї по вдосконаленню публічного управління, але й давати їм можливість покращувати свої знання про діяльність органів публічної влади. Загалом разом зі стейкхолдерами, що було підтверджено співбесідою, проводяться спільні заходи (круглі столи, зустрічі, «гостьові» лекції за запрошенням кафедри), де обговорюють актуальні питання публічного управління, вимоги до змісту і якості кваліфікації випускників, проблеми реалізації освітнього процесу та процесів, що відбуваються у сфері публічного управління та суспільстві у цілому

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3VPvXn>) педагогічні і науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію, але не рідше одного разу на п'ять років. Результати підвищення кваліфікації враховуються під час проведення атестації педагогічних працівників Університету, а також під час обрання на посаду за конкурсом чи укладення трудового договору з науково-педагогічними працівниками. Підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗВО. За рахунок коштів, передбачених у кошторисі Університету, здійснюється фінансування підвищення кваліфікації в обсязі, встановленому законодавством, і відповідно до плану підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, які працюють за основним місцем роботи. На час підвищення кваліфікації педагогічним або науково-педагогічним працівником відповідно до затвердженого плану з відривом від виробництва (освітнього процесу) в обсязі, визначеному законодавством, за педагогічним або науково-педагогічним працівником зберігається місце роботи (посада) із збереженням середньої заробітної плати. У спілкуванні з ЕГ викладачі повідомили, що ЗВО, за потреби надає відрядження для стажування чи участі у науково-комунікативних заходах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Адміністрація ЗВО забезпечує стимулювання розвитку викладацької майстерності, стимулює активне проведення наукових досліджень та їх практичну апробацію. ЗВО використовує систему матеріального і нематеріального заохочення. Так, відповідно до «Положення про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників і кафедр Національного університету «Чернігівська політехніка» та за результатами індивідуального рейтингового оцінювання відбувається диференціація матеріального стимулювання, залежно від місця в рейтингу. Стимулювання може відбуватися у вигляді: – нагородження у цілому або за окремими показниками кращих кафедр та науково-педагогічних працівників дипломами, грамотами, іншими відзнаками; – преміювання науково-педагогічних працівників, встановлення їм надбавок до посадових окладів згідно із «Положенням про преміювання співробітників за результатами наукових досліджень у Національному університеті «Чернігівська політехніка»; – зменшення обсягів навчального навантаження на наступний навчальний рік від планового навантаження для відповідної посади для науково-педагогічних працівників (кількість та відсоток зменшення визначається щорічним організаційним наказом у залежності від фінансової можливості Університету). Так, адміністрацією ЗВО були надані підтверджувальні документи щодо преміювання за оприлюднення результатів наукових досліджень в наукометричних базах даних Scopus/Web of Science Шестаковську Т.Л., Косач І.А., Дуку А.П., Старченка Г.В., Михайловську О.В., Філіпову Н.В. (наказ №465-з від 20.10.2021 р.); за успішний захист докторської дисертації Філіповою Н.В. преміювати її керівника, Ткаленко Н.В. (наказ №112-з від 23.03.2022 р.). Також призначаються надбавки за викладання освітніх компонентів англійською мовою у розмірі 10% від посадового окладу (Н.В. Ткаленко, А.П. Дука, О.В. Михайловська).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Достатність рівня академічної та професійної кваліфікації викладачів за ОНП підтверджується наявністю: активностей згідно пп. 36-38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п#Text>); навчальних посібників та методичного забезпечення освітніх компонент; закордонних стажувань, профільної освіти тощо. Процедури конкурсного добору викладачів є чіткими та зрозумілими, орієнтованими на якість при формуванні кадрового складу, включаючи якість проведення навчальних занять, застосування інноваційних форм та методів навчання. Роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу у різних формах, беруть участь в круглих столах, інформаційних зустрічах, «гостьових» лекціях за участі здобувачів ОНП. Наявний ефективний механізм матеріального і нематеріального заохочення для стимулювання розвитку викладацької майстерності та апробації результатів наукових досліджень за результатами рейтингового оцінювання їх досягнень. Так, відповідно до “Положення про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників і кафедр Національного університету «Чернігівська політехніка»” науково-педагогічні працівники можуть преміюватися шляхом встановлення надбавок, виплат премій чи зменшення навчального навантаження при збереженні заробітної плати за викладання освітніх компонент іноземними мовами, публікацію статей в журналах, що індексуються в Scopus/Web of Science тощо. Також існує налагоджена багаторівнева система нематеріального стимулювання (подяки та грамоти ректора, почесні звання ЗВО тощо). Це, за інформацією адміністрації ЗВО та гаранта ОНП (підтверженою викладачами та стейкхолдерами на зустрічах), і є основою системи збереження та розвитку людського капіталу ЗВО, у тому числі й на цій ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ відзначає таке: Існує певна неузгодженість тем дисертаційних досліджень здобувачів та наукових інтересів їх наукових керівників. Гарант ОНП пояснила це тим, що в сучасних умовах дії правового режиму воєнного стану діяльність органів публічного управління та закладів вищої освіти, що готують фахівців для цієї сфери, існує велика необхідність у підготовці фахівців та проведенні наукових і практичних досліджень у сферах, які ще рік тому були не актуальними і тому у деяких викладачів відсутні такі публікації. Проте робота по виправленню цієї ситуації проводиться, статті готуються, а дослідження враховують всі сучасні тенденції. Тому ЕГ рекомендує науково-педагогічним працівникам проводити дослідження та публікувати статті не тільки відповідно профілю дисциплін, які ними викладаються, але й з урахуванням тем дисертаційних досліджень здобувачів вищої освіти цієї ОНП, керівниками яких вони є. Особливу увагу слід звернути на публікаційну активність НПП та здобувачів у міжнародних наукометричних виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах SCOPUS та Web of Science, оскільки це дасть змогу просувати свої дослідження на більш широке коло науковців та практиків, у тому числі й за кордоном.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП має значний рівень узгодженості за усіма підкритеріями. НПП, що забезпечують викладання освітніх компонент на ОНП, відповідають за своєю освітою та кваліфікацією цим ОК; усі викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації та беруть участь у заходах неформальної освіти - за останні 5 років понад 30 таких заходів; беруть участь у роботі громадських організацій та у наукових, методичних радах, спеціалізованих вчених радах, громадських радах, комісіях, експертних комісіях, конкурсних комісіях тощо. Процедура добору викладачів є прозорою та дозволяє обирати фахівців відповідно до потреб ОНП. З метою підвищення якості та ефективності професійної діяльності НПП, забезпечення здорової конкуренції та змагальності, стимулювання їх творчої діяльності, об'єктивності та прозорості оцінювання діяльності кожного НПП в ЗВО формується рейтинг оцінювання діяльності професорсько-викладацького складу. Цей рейтинг є однією зі складових системи збереження та розвитку людського капіталу, що розроблена та реалізується в ЗВО та на зазначеній ОНП, і містить в собі інструменти матеріального та морального заохочення. Разом зі стейкхолдерами проводяться спільні заходи (круглі столи, зустрічі, «гостьові» лекції за запрошенням кафедри), де обговорюють актуальні питання публічного управління, вимоги до змісту і якості кваліфікації випускників, проблеми реалізації освітнього процесу та процесів, що відбуваються у сфері публічного управління та суспільстві у цілому. Саме застосування цілісного підходу в оцінюванні, виявлених системних фактів збереження та розвитку людського капіталу дозволило встановити, що освітня діяльність за ОНП загалом відповідає Критерію 6 з недоліками, що є несуттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В умовах дистанційного візиту експертній групі представниками ЗВО в режимі онлайн-зв'язку було продемонстровано матеріально-технічні ресурси Національного університету «Чернігівська політехніка». Ректор ЗВО повідомив, що Національний університет «Чернігівська політехніка» зазнав значних пошкоджень та часткових руйнувань інфраструктури під час активних бойових дій у місті Чернігів <https://bit.ly/42m1xEw>. На даний час, ведуться відновлювальні та ремонтні роботи Університету. Вже повністю відновлено 1-й корпус Національного університету «Чернігівська політехніка», на базі якого відбувається навчання здобувачів за даною ОП <https://bit.ly/41oK8K4>. Експертна група переконалася, що у Національному університеті «Чернігівська політехніка» матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП сприяє досягненню цілей, завдань та ПРН. Для навчання за даною ОП, наявні великі аудиторії та невеликі коворкінг кімнати, які оснащені мультимедійними дошками, проекторами, новими меблями. Зручні комп'ютерні аудиторії, які розраховані на невеликі групи з 16 осіб. Великий зал засідань Вченої ради розрахований на 50 осіб, який оснащено ПК, спеціальним мультимедійним забезпеченням, мікрофонами, м'якими кріслами. Модернізована читальна зала бібліотеки Національного університету «Чернігівська політехніка», яка оснащена та рухомими стелажми, що дозволяють поділити її велике приміщення на певні сектори для проведення виставок, конференцій, семінарів, організації затишної території для роботи або відпочинку невеликими групами. Також, в читальній залі бібліотеки наявні персональні комп'ютери з доступом до мережі Інтернет, відкрита wi-fi - зона, проектор, круглі столи, м'які комфортні меблі (дивани, крісла, пуфи). Бібліотечний фонд забезпечує ОП необхідною навчально-методичною літературою, а саме друкованими та електронними виданнями, що забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ході онлайн-зустрічей з викладачами, здобувачами, представниками студентського самоврядування, експертна група встановила, що учасники освітнього процесу мають безоплатний неперервний доступ до навчальної інфраструктури та інформаційних ресурсів, у навчальних корпусах ЗВО організовано якісний wi-fi доступ до мережі Internet. За повідомленням директора бібліотеки Національного університету «Чернігівська політехніка» – Н.В. Мороз, протягом 2019 - 2023 років для ОНП Публічне управління та адміністрування отримано близько 30 назв підручників та періодичних видань. Бібліотека Національного університету «Чернігівська політехніка» працює в офлайн та онлайн режимах (<http://library2.stu.cn.ua/>). Електронні ресурси бібліотеки містять онлайн каталоги та електронний архів Університету, який налічує близько 20 тис. відкритих документів серед яких: автореферати дисертацій, дисертації, навчальні посібники та монографії тощо. Бібліотека Національного університету «Чернігівська політехніка» надає своїм читачам вільний та безоплатний доступ до наукометричних баз Web of Science, Scopus та до повнотекстових баз даних Science Direct, Bentham Science, BASE. Доступ до всіх вищевказаних баз даних надається як з комп'ютерів мережі Університету, так і з будь-якого іншого місця, але при умові реєстрації за електронними адресами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічної бази експертна група переконалася, що освітнє середовище у Національному університеті «Чернігівська політехніка» є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною освітньою програмою. Через пошкодження приміщень ЗВО, у травні 2022 р. на засіданні Вченої ради Національного університету «Чернігівська політехніка» було затверджено План відбудови <https://bit.ly/3NYGnYN>. З 26.06.2022 р. приватним підприємством «ЮА ІНЖІНІРИНГ», відповідно до технічних звітів та акту здачі-прийняття послуг з обстеження пошкоджених об'єктів надано висновки, що інфраструктура університету є безпечною для перебування у приміщеннях здобувачів вищої освіти, співробітників та науково-педагогічних працівників <https://bit.ly/3LSwLwb>. У ЗВО розроблені: Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/44Ka71F> та Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3VOgCwm>. Згідно з повідомленням, Безпечної Т.І. - начальника відділу Охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту (<https://bit.ly/3nUgrTp>), всі навчальні корпуси та гуртожитки мають укриття, які пройшли перевірку ДСНС, мають сертифікати, прийняті та поставлені на облік Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської ОВА <https://bit.ly/3HUIpC>. Всі 11 укриттів забезпечені інтернетом, 2 укриття мають централізований водогін і туалети, а для решти університетом придбані біоуалети і бочки (об'ємом 200 л кожна) для питної та технічної води. Експертній групі було продемонстровано гуртожиток №2 з оснащеними медпунктом, маніпуляційним кабінетом та організованими кімнатами для ізоляції мешканців гуртожитку з ознаками гострих респіраторних захворювань. Також, було продемонстроване укриття гуртожитку №2, яке розраховане на 430 сидячих і лежачих місць з ковдрами та подушками, та вентиляційною системою. Кожен поверх навчального корпусу та гуртожитку забезпечені засобами пожежогашіння (по декілька на поверх): вогнегасниками, гідрантами, розміщені плани евакуацій. Для

надання психологічної допомоги, проведення занять та індивідуальних консультацій діє Психологічна служба університету <https://bit.ly/3VOV2Yt>. З цією метою у ЗВО розроблено Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) у Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3NX3G5e>.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертна група переконалася, що Національний університет «Чернігівська політехніка» забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти через гаранта ОП, куратора, науково-педагогічних працівників кафедри, деканат факультету, органи студентського самоврядування. Основними каналами інформування здобувачів вищої освіти є: офіційний сайт Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/>), офіційна сторінка кафедри Публічного управління та менеджменту організацій НУ «Чернігівська політехніка» на Facebook (<https://www.facebook.com/pumo.stu>), електронні месенджери (Telegram, Viber) і розсилка повідомлень через електронну пошту. Здобувачі підтвердили, що здійснюють індивідуальні консультації з науковими керівниками щодо публікації статей, участі у наукових конференціях, написання дисертаційного дослідження тощо. Соціальну підтримку здобувачі можуть отримати через Психологічну службу університету <https://bit.ly/3VOV2Yt>. В університеті розроблено: Порядок використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та заохочення студентів, аспірантів та докторантів денної форми навчання Національного університету «Чернігівська політехніка», які навчаються за державним (регіональним) замовленням за рахунок коштів загального фонду державного (відповідного місцевого) бюджету <https://bit.ly/3OgIurh>. Здобувачі повідомили експертам, що повністю задоволені такою освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На даній ОНП немає здобувачів з особливими освітніми потребами, але університет створює інклюзивні умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими потребами, які навчаються на інших ОП. Умови для навчання осіб з особливими потребами регулюють: Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/4z2i2Nj>; Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3Vci41K>. З метою створення сприятливих умов для навчання молоді з особливими освітніми потребами у Національному університеті «Чернігівська політехніка» функціонує Центр інклюзивної освіти <https://bit.ly/3NYJjoE>. Під час відеопрезентації матеріально-технічної бази Університету було показано, що в 4-му навчальному корпусі наявні спеціально облаштований пандус із підйомним механізмом та туалети для осіб з особливими потребами. Під час демонстрації гуртожитку № 2, експертній групі було показано обладнаний пандус, а також спеціальну кімнату для навчання і зборів, в тому числі аспірантів, безкоштовні кімнати для прання із сучасними пральними автоматичними машинами та бойлером на 100 л.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) у Національному університеті «Чернігівська політехніка» регламентуються: Антикорупційною програмою Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3NQRpPJ>; Положенням про функціонування телефону довіри, електронної та поштової скриньок довіри з питань запобігання та протидії корупції в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3VGBmry>; Положенням щодо протидії булінгу (цькуванню) у Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3NX3G5e>. Згідно з пунктом 2.1 Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян у Національному університеті «Чернігівська політехніка» (<https://bit.ly/3NYGB21>) у випадку виникнення конфліктної ситуації (булінг, домагання сексуального характеру, корупція або скарги іншого характеру) громадянин може: написати заяву (скаргу, пропозицію) на ім'я ректора у загальному відділі Університету; - надіслати заяву (скаргу, пропозицію) на електронну пошту Університету, зазначену на сайті; - викласти свої пропозиції(зауваження, скарги, заяву) на особистому прийомі у посадової особи (ректора, проректорів, директорів інститутів); - звернутись на телефонні «гарячі лінії», зазначені на сайті Університету. В ході спілкування зі здобувачами та іншими учасниками освітнього процесу експертна група з'ясувала, що на даній ОНП конфліктних ситуацій не відбувалось. Експертна група констатує, що на сайті ЗВО відсутня інформація про проведення заходів зі здобувачами даної ОНП, щодо врегулювання конфліктних ситуацій та їх уникнення. У зв'язку з вищевказаним, експертна група не може встановити факти, що підтверджують участь здобувачів даної ОНП у таких заходах.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами ОП є: удосконалення й модернізація освітнього середовища та матеріально-технічних ресурсів; сучасна бібліотека з широким і безоплатним доступом здобувачів вищої освіти до міжнародних наукометричних баз даних: Science Direct, Bentham Science, BASE, Web of Science, Scopus; чітко унормовані процедури вирішення конфліктних ситуацій; наявність у навчальних корпусах та гуртожитках облаштованих укриттів на випадок повітряних тривог і надзвичайних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліком є недостатнє висвітлення інформації про антикорупційні заходи профілактичного характеру на сайті та в соцмережах ЗВО. Рекомендовано відобразити всю інформацію на сайті разом з висвітленням подій та заходів, що стосуються антикорупційної діяльності.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Національний університет «Чернігівська політехніка» в цілому має достатнє матеріально-технічне забезпечення, навчально-методичне забезпечення, забезпечення комп'ютерною технікою. Експерти вважають, що освітній процес за ОНП «Публічне управління та адміністрування» критерію 7 відповідає рівню В з деякими недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Практична реалізація ОНП здійснюється з дотриманням визначених ЗВО процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, визначених Порядком розробки, затвердження, моніторингу та закриття освітніх програм <https://bit.ly/3LbvGRe>, Положенням про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти <https://bit.ly/3zrErjL>, Положенням про внутрішню акредитацію освітніх програм <https://bit.ly/4oft21H>. Перша версія ОНП «Публічне управління та адміністрування» була затверджена і введена в дію у березні 2016 р. Редакція ОНП відбулася у 2019 р. (уточнено загальні і фахові компетентності). Наступна редакція ОНП була затверджена і введена в дію у 2020 році Вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (протокол від 25.05.2020 № 4), в якій було уточнено фокус і мету, скорочено та актуалізовано програмні результати навчання, частково змінено освітні компоненти: до обов'язкових компонент було введено окремі ОК; посилено інформаційну та консультативну складову щодо ознайомлення здобувачів з можливістю міжнародної співпраці. Наступне оновлення ОНП відбувся у 2021 р. (затверджено Вченою радою, протокол від 31.08.2021 № 7), який був головним чином пов'язаний з оновленням змісту окремих дисциплін основного блоку шляхом розширення їх вузькопрофільними темами та модулями з публічного управління та адміністрування, запровадження викладання дисциплін англійською мовою, розширення кількості вибіркових дисциплін, методів та форм викладання з урахуванням періоду пандемії. Останні зміни відбулися у 2022 р. (затверджено Вченою радою, протокол від 27.12.2022 № 3). На запит ЕГ закладом представлено документи, що підтверджують збір і врахування інтересів та пропозицій здобувачів, академічної спільноти та роботодавців при перегляді ОНП. Внесені до ОНП зміни знайшли відображення в робочих навчальних програмах, силабусах. Під час зустрічей зі здобувачами та роботодавцями було зазначено, що їхні пропозиції враховуються під час перегляду ОНП. Розроблення, затвердження, моніторинг і перегляд усіх освітніх програм ЗВО здійснюється щорічно із залученням сертифікованих аудиторів і гарантів. Під час спілкування зі здобувачами, ЕГ пересвідчилась, що моніторинг ОНП проводиться шляхом опитувань здобувачів. Також при спілкуванні з випускниками. ЕГ з'ясовано, що під час навчання на цій ОНП, вони брали участь в засіданнях кафедр стосовно обговорень можливих змін чи оновлень в ОНП. Під час спілкування з роботодавцями, присутні підтвердили що беруть участь в розробці положень та обговорень ОНП, розповіли про внесення змін і спільну діяльність із ЗВО щодо покращення навчального процесу. Також ЕГ надано рецензії та відгуки від роботодавців стосовно ОНП. Під час спілкування з гарантом та адміністрацією встановлено, що перегляд ОНП відбувається щорічно з метою її удосконалення, також систематично переглядаються навчальні плани та програми навчальних дисциплін, практик щодо актуальності їх змістовного наповнення.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі систематично залучаються до процесів забезпечення якості шляхом участі у засіданнях кафедри, в анкетуванні з питань якості ОНП і якості викладання ОК, через взаємодію з відділом аспірантури та докторантури, науковими керівниками, викладачами, Радою молодих вчених, а також студентською радою Університету. Складовою моніторингу якості освіти й оцінювання роботи науково-педагогічних працівників є соціологічні опитування здобувачів вищої освіти і випускників, що проводиться з використанням електронної системи опитування, системи Moodle. Представники студентського самоврядування залучаються до процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП відповідно до Положення про студентське самоврядування <https://bit.ly/3loa67u>, Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти <https://bit.ly/3mEZ9sK>, Положення про внутрішню акредитацію освітніх програм <https://bit.ly/3Jvrr1Q>. Зі слів здобувачів, їх пропозиції беруться до уваги при перегляді ОНП. Так, за пропозицією А.В.Дегтярьова було запроваджено ВК «Грантова діяльність в публічному управлінні» (протокол кафедри ПУМО від 25.01.2021 р. № 6), з урахуванням думки здобувачів (Я.Ю. Конопля) здійснюється викладання англійською мовою ОК «Управління проектами в публічному адмініструванні»; ОК «Сучасні проблеми розвитку економіки України» (<https://bit.ly/3F9UQvY>). До складу Вченої ради університету входять представники здобувачів вищої освіти, які беруть участь у її засіданнях, висловлюють позиції під час обговорення питань, пов'язаних із внутрішнім забезпеченням якості ОП, розгляду та вирішення питань про затвердження тем дисертацій, атестацію аспірантів, результатів узагальнення опитування аспірантів. На запит ЕГ надано примірники анкет; результати опитування здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів розміщено у відкритому доступі (<https://bit.ly/3A1cx2O>). За результатами зустрічей зі здобувачами освіти встановлено, що аспіранти активно залучені до процесу перегляду ОНП та моніторингу якості освітнього процесу. ЕГ встановлено, що ЗВО активно працює в напрямку перевірки, виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти, проводить контроль за результатами якості знань здобувачів, а також проводить опитування та приймає побажання щодо якості освітніх програм в університеті від здобувачів та викладачів. Як здобувачі, так і випускники підтвердили, що перед затвердженням ОНП інформація оприлюднюється на сайті для ознайомлення, а потім після врахування всіх пропозицій затверджується.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час роботи у фокус групах, ЕГ підтверджено, що роботодавці беруть активну участь в перегляді ОНП, та засвідчили відкритість ЗВО до врахування їх думок та пропозицій щодо вдосконалення ОНП. Так, пропозиції роботодавців були враховані в структурі ОНП шляхом змістовного наповнення ОК8, ОК5, ОК6 вузькопрофільною тематикою у сфері публічного управління та адміністрування (Л.Овсієнко); уточнення дисципліни ВК2.1 (М.Канавець); впровадження нових вибіркового компонент ВК3.1, ВК3.3 (О.Швидка); доповнення фахових компетентностей спеціальності та ПРН в контексті формування здатності здобувачів до аналізу й розробки програмних документів, розробки сучасних механізмів підвищення ефективності діяльності відповідних структур на всіх рівнях публічного управління та адміністрування (Т.Малоголова); активізації залучення до проведення гостьових лекцій, тематичних зустрічей професіоналів-практиків (П.Веселов) <https://bit.ly/3ZwTlA7>. При обговоренні ОНП 2022 р. було запропоновано нові дисципліни, пов'язані з питаннями безпеки ОК7 «Глобальні та регіональні загрози безпеці людини, суспільства, держави» та формування відповідних навичок в умовах невизначеності, ризиків та загроз (С.Приліпко), прийняттям публічно-управлінських рішень в реаліях сьогодення – ОК5 «Прийняття публічно-управлінських рішень в сучасних геополітичних реаліях» (С.Гривко), інформаційної безпеки – ВК14 «Інформаційна гігієна та медіаграмотність у сфері публічного управління» (Ю.Лихач), уточнення змісту окремих обов'язкових та вибіркового компонент (Д.Іванов). Налагоджена багаторічна співпраця Центром адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу та Вищою школою публічного управління Національного агентства України з питань державної служби України. Також, зі слів роботодавців, ЗВО систематично консультується як з приводу можливих покращень даної ОНП, так і з приводу відгуків від роботодавців як про здобувачів, так і про ОНП в цілому. Також ЗВО систематично запрошує роботодавців на засідання кафедри. ЕГ було надано рецензії від роботодавців стосовно освітнього процесу та змісту ОНП та організації навчального процесу на третьому освітньо-науковому рівні. Однак, практики взаємодії з роботодавцями на ОНП спрямовані в основному на зміну ОК, їх назв чи вдосконалення змісту. Таким чином, ЕГ рекомендує суттєво розширити практики взаємодії з роботодавцями шляхом уможливлення їх більш суттєвого впливу на цілі освітньої програми та програмні результати навчання, які передбачені ОНП. ЕГ рекомендує також більше формалізувати механізм залучення роботодавців до аналізу ОНП, розвитку та моніторингу наукових процесів для здобувачів в ЗВО, створити постійно діючу Раду роботодавців за спеціальністю 281 з метою активізації роботи щодо залучення роботодавців як практиків - публічних управлінців до освітнього процесу за даною ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час роботи у фокус групах, ЕГ встановлено, що інформація щодо кар'єрного шляху систематично відслідковується шляхом збирання інформації науковими керівниками, гарантом на кафедрах, а також відділом аспірантури. В НУ «Чернігівська політехніка» функціонує Центр розвитку кар'єри <https://bit.ly/3K7FpqR>. НУ «Чернігівська політехніка» є співорганізатором Днів кар'єри в м.Чернігів. Також, ЕГ підтверджено, що ЗВО проводить моніторинг кадрових вакансій та можливості працевлаштування випускників. Під час роботи у фокус групах підтверджено, що з аспірантів (які успішно захистили дисертаційні роботи за даною ОНП) вже є працевлаштованими.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЗВО демонструє оперативне реагування на недоліки за освітнім, інформаційним, соціальним, безпековим напрямками діяльності. Основні складнощі в умовах сьогодення виникають при вирішенні питань достатності матеріально-технічних ресурсів. На зустрічах зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, роботодавцями ЕГ переконалась у готовності розробників ОНП реагувати на всі труднощі об'єктивного та суб'єктивного характеру з метою реалізації визначених ОНП цілей. Процедури функціонування системи забезпечення якості вищої освіти ЗВО прописані у Положенні про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Налагоджено тісний зв'язок із зовнішніми стейкхолдерами шляхом їх участі в засіданнях кафедри, науково-методичних заходах, що сприяє можливості виявлення найбільш перспективних шляхів розвитку ОНП, способів вирішення потенційних проблем та швидкому реагуванню на них. Здійснюється моніторинг ОНП, як на загальноуніверситетському рівні (сектором систем менеджменту якості вищої освіти <https://bit.ly/3Otz37J>), так і на рівні кафедри (робочою групою ОНП) – шляхом проведення опитувань здобувачів, зовнішніх стейкхолдерів. Позитивною практикою є проведення щорічного конкурсу «Кращий викладач очима студентів» для оцінювання якості викладання дисциплін, формування рейтингу викладачів. При спілкуванні ЕГ з здобувачами та викладачами, встановлено, що всі учасники ОНП сприймають політику та процедури забезпечення якості як корисні та долучаються до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості. В ЗВО постійно відбувається як підвищення професійної кваліфікації викладачів на професійних тренінгах та семінарах, проводиться роз'яснювальна робота з приводу забезпечення та дотримання якості освіти, а також проводяться заходи для підвищення обізнаності здобувачів. ЕГ встановлено, що ЗВО спроможний самостійно виявляти проблеми у реалізації ОНП та вчасно і ефективно реагувати та виправляти виявлені недоліки. Проте аналіз анкет для здобувачів продемонстрував відсутність в них конкретних запитань щодо задоволення проходженням науково-педагогічної практики, що унеможливило врахування думки респондентів цих груп під час оновлення ОНП, а відтак знижує потенціал її розвитку. Окрім того, ЕГ звернула увагу на відсутність в окремих звітах за підсумками опитувань інформації щодо організатора їх проведення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП рівня доктор філософії зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО прийнято усі необхідні внутрішні нормативні документи, що регулюють процес внутрішнього забезпечення якості освіти, також у ЗВО створені відповідні структурні підрозділи, які уповноважені на здійснення моніторингу та аналітики забезпечення якості. Політика ЗВО щодо якості освіти базується на засадах Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти і передбачає регулювання внутрішніми локальними актами відповідно до Статуту НУ «Чернігівська політехніка», Політики в сфері якості. Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на ОНП забезпечується Радою з якості, відділом аспірантури та докторантури, ННІ менеджменту, харчових технологій та торгівлі, кафедрою публічного управління та менеджменту організацій відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти <https://bit.ly/3mEZ9sK>, Положення про внутрішню акредитацію освітніх програм <https://bit.ly/3Jvrr1Q>. В ході проведення роботи у фокус-групах, при спілкуванні з адміністрацією ЗВО, НПП та представниками структурних підрозділів ЗВО, ЕГ встановлено, що в університеті здійснюються заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. ЕГ під час спілкування як з викладачами, так і зі здобувачами встановлено, що заклад приділяє значну увагу запобіганню та виявленню академічного плагіату в наукових і навчально-методичних працях викладачів і здобувачів вищої освіти. Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ЗВО відбувається згідно з оприлюдненими на сайті документів за встановленими процедурами. В академічній спільноті ЗВО відчувається сформована культура якості; внутрішні процедури і політики забезпечення якості освіти у ЗВО сприймаються як корисні та такі, що потребують запровадження. За результатами зустрічі з роботодавцями, можна стверджувати, що роботодавці залучені до процедур забезпечення якості ОП як партнери. Культура якості на даній ОНП забезпечується також академічною

спільнотою – НПП беруть участь у семінарах, вебінарах, присвячених питанням якості освіти, є членами Ради з якості та Комісії академічної доброчесності. НПП за даною ОНП також залучаються в якості експертів під час внутрішньої акредитації інших освітніх програм. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в Університеті сприяють електронна система збору й аналізу інформації Автоматизована система управління вищим навчальним закладом (АСУ «ВНЗ»). ЕГ переконалась у дієвості системи забезпечення якості вищої освіти, яка забезпечується відповідними структурними підрозділами, які надають як консультативну допомогу щодо якості освіти у ЗВО, так і здійснюють моніторингову діяльність. Здобувачі вищої освіти, адміністративний та академічний персонал, керівництво закладу, зовнішні стейкхолдери під час зустрічей продемонстрували розуміння значущості необхідності покращення якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Основними складовими Системи управління якістю є документи з організації освітньої діяльності та забезпечення якості вищої освіти щодо функціонування системи менеджменту якості в Університеті. Формування культури якості визначено основним пріоритетом в діяльності Університету. До забезпечення якості залучено всіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів. ОНП щорічно оновлюється з урахуванням вимог з якості, пропозицій стейкхолдерів, у тому числі, випускників та здобувачів, а також змін середовища й дослідницьких інтересів здобувачів. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в Університеті сприяють електронна система збору й аналізу інформації Автоматизована система управління вищим навчальним закладом (АСУ «ВНЗ»). Культура якості на даній ОНП забезпечується також академічною спільнотою – НПП беруть участь у семінарах, вебінарах, присвячених питанням якості освіти, є членами Ради з якості та Комісії академічної доброчесності. НПП за даною ОНП також залучаються в якості експертів під час внутрішньої акредитації інших освітніх програм. Розроблення, затвердження, моніторинг і перегляд усіх освітніх програм здійснюється щорічно із залученням сертифікованих аудиторів і гарантів. Позитивною практикою є проведення щорічного конкурсу «Кращий викладач очима студентів» для оцінювання якості викладання дисциплін, формування рейтингу викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Аналіз анкет для здобувачів продемонстрував відсутність в них конкретних запитань щодо задоволення проходженням науково-педагогічної практики, що унеможливило врахування думки респондентів цих груп під час оновлення ОНП, а відтак знижує потенціал її розвитку. ЕГ рекомендовано доповнити анкети для опитування здобувачів питаннями щодо їхньої задоволеності проходженням науково-педагогічної практики. Практики взаємодії з роботодавцями на ОНП спрямовані в основному на зміну ОК, їх назв чи вдосконалення змісту. ЕГ рекомендує забезпечити посилення впливу роботодавців на цілі освітньої програми та програмні результати навчання, які передбачені ОНП; створити постійно діючу Раду роботодавців за спеціальністю 281 з метою активізації роботи щодо залучення роботодавців як практиків - публічних управлінців до освітнього процесу за даною ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ встановила повну відповідність провадження освітньої діяльності за ОНП критерію 8 за підкритеріями: 8.1 - так як реалізація ОНП відбувається з дотриманням визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; 8.2., так як здобувачі вищої освіти є повноцінними партнерами в процесі періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості, їх позиція береться до уваги; 8.4., адже існує наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників; 8.6., так як внутрішня система забезпечення якості освіти вчасно реагує на виявлені в ОНП недоліки; 8.7., так як у ЗВО сформована культура якості, що сприяє розвитку освітньо-наукової програми. Часткова відповідність фіксується за підкритерієм 8.3., оскільки існує необхідність посилення їхнього впливу на цілі ОНП та програмні результати навчання в процесі періодичного перегляду освітньо-наукової програми; 8.5., оскільки в анкетах з визначення якості освітнього процесу для здобувачів відсутні питання щодо визначення рівня задоволеності проходженням науково-педагогічної практики. Оцінка підкритеріїв в цілому показала відповідність ОНП і всієї внутрішньої системи забезпечення якості НУ «Чернігівська політехніка» критерію 8. Зазначені недоліки є несуттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, розміщено у вільному доступі на офіційному сайті Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/>) вони чітко унормовані такими документами ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/42zi2Nj>; Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3B9w9xg>; Положення про дистанційне навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3M53yiJ>; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3pndPOI>; Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3B5zQnq>; Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/3M3Ewka>; Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://bit.ly/44EFWZv>. Зазначені нормативно-правові акти ЗВО є легкодоступними, чіткими і зрозумілими та дають змогу всім учасникам освітнього процесу отримати системне уявлення щодо діяльності університету. Під час зустрічей, НПП та здобувачі вищої освіти підтвердили свою обізнаність про вільний доступ до необхідної інформації та відмітили зручність в користуванні сайтом ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Освітньо-наукова програма «Публічне управління та адміністрування» була затверджена Вченою радою Національного університету «Чернігівська політехніка» 27.12.2022 р. та введена в дію наказом ректора від 27.12.2022 р. № 1065/ВС, розміщена на сайті університету <https://bit.ly/3VKNeoY>. Громадське обговорення проекту програми «Публічне управління та адміністрування» з групами стейкхолдерів від роботодавців та випускників даної ОП відбулося під час засідання кафедри 21 листопада 2022 року (<https://bit.ly/3VeMZL3>). За результатами зустрічі із роботодавцями, експертною групою було з'ясовано, що вони були залучені до обговорення ОП шляхом рецензування та анкетування. Науково-педагогічними працівниками і гарантом ОП було підтверджено даний факт. Однак, на сайті ЗВО відсутня інформація щодо пропозицій та зауважень до ОНП «Публічне управління та адміністрування» зі сторони здобувачів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті університету у вільному доступі є комплексна інформація щодо цілей, компонентів ОП, очікуваних програмних результатів та компетентностей. Інформація про освітню програму розміщена на сайті університету <https://bit.ly/44GtcSf>. У документі відображено загальну характеристику програми, програмні компетентності та результати, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічну мобільність, перелік компонент, структурно-логічна схема освітньої програми тощо. Експерти зробили відповідний висновок, що обсяг інформації, є достатнім для того, аби забезпечити поінформованість абітурієнтів, здобувачів та інших груп стейкхолдерів про цю ОНП. Даний факт встановлено на підставі співбесід з усіма групами стейкхолдерів та аналізу сайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. У Національному університеті «Чернігівська політехніка» забезпечена максимальна прозорість та публічність інформаційних матеріалів та основних документів, що забезпечують якість освітнього процесу. 2. Комплексна нормативно-організаційна інформація, яка регулює освітній та науковий процес, розміщена на офіційному сайті ЗВО компактно та зручно в пошуці для користувачів сайту. 3. Викладачі та здобувачі даної ОНП обізнані про вільний доступ до необхідної інформації та ознайомлені з переліком відповідних джерел.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Не зафіксовано публічне розміщення інформації від здобувачів вищої освіти щодо наданих пропозицій з удосконалення освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОНП. Експертна група відзначає інформативне наповнення сайту ЗВО, прозорість і публічність інформації, зрозумілість і доступність процедур, наповнення сторінок сайту необхідною інформацією для реалізації ОНП. Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони у відповідному контексті, експертна група дійшла висновку, що ОНП має відповідність за Критерієм 9 рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Аналіз ОК ОНП свідчить про достатню забезпеченість методологічних та викладацьких компетентностей аспірантів щодо їх підготовки до дослідницької та викладацької діяльності. ОНП охоплює всі складові, що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій. Зміст ОНП в цілому відповідає науковим інтересам здобувачів. Так, цикл дисциплін із оволодіння глибокими знаннями зі спеціальності 281 передбачає підготовку із загальних питань здійснення наукової діяльності і діяльності у сфері публічного управління та адміністрування, які є повністю дотичними до переважної більшості тем наукових робіт («Філософія науки і культури» (ОК2); «Інституційні засади публічного управління та адміністрування» (ОК4); «Моделювання та прогнозування розвитку соціально - економічних систем» (ОК 6); «Публічна політика» (ОК7); «Проблеми економіки та управління сучасними організаційними структурами» (ОК8)). ОК «Прийняття публічно-управлінських рішень в сучасних геополітичних реаліях», «Сучасні проблеми розвитку економіки України» (ОК5) також є важливим підґрунтям для розробки більшої частини наукових тем, зокрема тем «Механізми державного регулювання у сфері соціального підприємництва: європейський та вітчизняний досвід» (аспірант Коваль В.О.); «Механізми публічного антикризового управління розвитком територій» (аспірант Бичков С.В.); «Публічне управління інвестиційними проектами регіону на засадах сталого розвитку» (аспірант Кормило А.М.) та ін. ОНП передбачає обов'язкову складову – фахову науково-педагогічну практику. Освітніми компонентами, які забезпечують поглиблені знання з тематики наукових досліджень здобувачів ОНП є вибіркові освітні компоненти («Організаційно-аналітичний супровід публічного управління», «Грантова діяльність у публічному управлінні» та ін.). Поряд з цим, наукові інтереси аспірантів ОНП стосуються також цифрової трансформації, діджиталізації тощо (Механізми державного управління у сфері комунікації в умовах цифрової трансформації; Механізми державного регулювання розвитку національної економіки в умовах діджиталізації; Механізми формування та функціонування електронного урядування в умовах трансформації публічного управління). Здобувачі мають можливість публікації результатів власних досліджень у наукових журналах Університету <https://bit.ly/3FMZFLF>, у міжнародному міждисциплінарному науковому журналі <https://bit.ly/3K7gDXJ> організацій-партнерів, у науковій серії «Публічне управління та адміністрування». На думку ЕГ, доцільно розширити перелік дисциплін циклу професійної підготовки для здобувачів ОНП шляхом додавання дисциплін, що є дотичними до тем досліджень здобувачів та спрямовані на вивчення проблем цифрової трансформації публічного управління та адміністрування (так як одна вибіркова освітня компонента «Електронна демократія в системі публічного управління та адміністрування» не забезпечує набуття компетентностей в умовах цифрового сервісоорієнтованого публічного управління та адміністрування).

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Аналіз таблиць відповідності тем дисертацій здобувачів і публікацій наукових керівників, а також результати самостійного пошуку ЕГ інформації щодо наукової активності керівників у відкритих джерелах свідчать про достатній рівень дотичності дисертаційних тем здобувачів та публікацій керівників (<https://bit.ly/3oVsmkc>). Ступінь відповідності є різною, проте по кожному керівнику витримано співпадіння з темою аспіранта в межах наукових напрямів за спеціальністю 281. Так, наприклад, всі наукові публікації професора Руденко О.М. науковому напрямку – публічне управління та адміністрування, що відповідає тематиці дисертації аспіранта О.Б.Дмитренко («Роль суспільних інститутів у розвитку системи публічного управління»); Проте, у разі порівняння безпосередньо за ключовими словами встановлено, що не всі наукові публікації повністю дотичні темам аспірантів. Не повною мірою підтверджена дотичність у працях наукового керівника Вербицької А.В. до теми дисертації аспіранта Ірха Л.М.

«Розвиток механізмів публічного управління сталим розвитком громад»; обґрунтування дотичності наукового керівника Олійченко І.М. не мають прямої дотичності темі дисертації «Державна політика України у сфері охорони праці в умовах євроінтеграції» аспіранта Артеменко В.В.; обґрунтування дотичності однієї з двох публікацій наукового керівника О.С.Лашук не має прямої дотичності темі дисертації «Стратегічні напрями удосконалення якості медичних послуг в контексті модернізації системи охорони здоров'я» аспіранта Міклюсевич І.М. З урахуванням цього, ЕГ рекомендує НУ «Чернігівська політехніка» посилити моніторинг дотичності наукової діяльності аспірантів напрямам досліджень наукових керівників, а також посилити публікаційну активність названих керівників відповідно до напрямів наукової діяльності аспірантів. Також ЕГ рекомендує продовжити впроваджувати розпочату практику подвійного наукового керівництва із залученням іноземних науковців. Аналіз профілів НПП, залучених до реалізації ОНП (12 осіб), свідчить, що 10 з них мають публікації у виданнях, що індексуються в НБД Scopus, Web of Science. Наукові публікації наукових керівників та інших НПП мають широку тематику у сфері публічного управління та адміністрування, що дає підстави прогнозувати можливість формування вчених рад для разових захистів. Таким чином, порівнявши теми здобувачів та праці наукових керівників ЕГ дійшла висновку, що вони у більшості випадків відповідають напрямам наукових інтересів керівників, проте зафіксовано й випадки неповної відповідності. Учасники фокус груп з науковими керівниками й здобувачами підтвердили, що науковий керівник призначається, виходячи з наукових інтересів здобувача, а тема дисертації формулюється з урахуванням, як інтересів та побажань здобувача, так і компетентності наукового керівника.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Під час відеогляду члени ЕГ ознайомилися з матеріально-технічною базою, інформаційними ресурсами, бібліотечними фондами ЗВО, якими здобувачі можуть користуватися для реалізації своїх наукових досліджень. Здобувачі ОНП забезпечені безкоштовними послугами бібліотеки, доступом до наукометричних баз Scopus, Web of Science. При інтерв'юванні фокус-груп НПП, здобувачів підтверджено: 1) можливість здобувачів користуватися за потреби оргтехнікою кафедри; 2) фінансову підтримку НУ «Чернігівська політехніка» при публікації статей в наукових журналах, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science. Підтверджено участь здобувачів, НПП у розробці кафедральних тем НДР. Фокус-групи здобувачів, НПП під час інтерв'ювання навели приклади інформаційної підтримки здобувачів з боку наукових керівників щодо освітнього процесу та його наукової складової. ЗВО створює достатні можливості для апробації результатів досліджень аспірантів. Під час інтерв'ювання здобувачі зазначили, що мають досвід публікації наукових статей у зарубіжних журналах, виступів на міжнародних конференціях, публікації тез доповідей. Також на сайті розміщено відомості про наукові заходи, організовані та проведені із залученням аспірантів і на яких вони мали можливість апробувати результати своїх наукових досліджень. Ці заходи відповідають тематиці наукових досліджень здобувачів. За результатами їх проведення опубліковано тези доповідей. На запит ЕГ було надано приклади звітів здобувачів, які підтверджують факт апробації їх наукових досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях (які проводились на базі НУ «Чернігівська політехніка» та при проведенні яких ЗВО виступав співорганізатором), публікації у фахових наукових виданнях. Тематика дисертаційних робіт формується також з урахуванням потреб НУ «Чернігівська політехніка», органів державної влади, органів місцевого самоврядування та регіонального контексту – напрям дослідження агропромислової сфери (М.Гурський, Я.Конопля, Д.Петринський, М.Пилипенко, І.Смирнов, О.Мамеева), управління розвитком територій та територіальних громад (С.Бичков, В.Сорока, С.Богущий, М.Агафوشина). Інтерв'ювання здобувачів підтверджує факт їх задоволеності тим, як організаційно та матеріально ЗВО забезпечує їх можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до їх тематики. Таким чином, ЕГ підтверджено, що ЗВО на достатньому рівні створює умови для здобувачів для проведення і апробації результатів наукових досліджень на наукових, науково-практичних міжнародних та всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах тощо відповідно до тематики аспірантів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

ЕГ встановлено, що ОНП сприяє залученню здобувачів до міжнародної академічної спільноти відповідно тематик їх досліджень, зокрема через виступи на міжнародних конференціях, публікації. ЗВО підписано низку міжнародних договорів про співпрацю, завдяки яким здобувачі мають можливість розвивати міжнародну наукову діяльність. Викладачі ОНП мають сертифікати та дипломи, що підтверджують рівень знання англійської мови, дані документи було надано ЕГ. Здобувачі вищої освіти мають можливість в університеті відвідувати курси з вивчення англійської мови. Під час інтерв'ювання фокус-група здобувачів та випускників зазначили, що їх систематично інформують про можливості впродовж навчання, за наявності їхньої ініціативи, брати участь у стажуваннях за кордоном, а також міжнародних конференціях, наукових семінарах (в тому числі - on-line), а також що результати їхніх досліджень публікуються в зарубіжних наукових журналах, збірниках матеріалів конференцій англійською мовою, навели приклади. Є підтвердження викладачами володіння англійською мовою на рівні B2 (О.М.Руденко, І.А.Косач, Г.В.Старченко, А. П.Дука, <https://bit.ly/41k6VXr>). Таким чином, ЕГ підтверджує, що ЗВО та ОНП має достатні можливості щодо залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти через виступи на конференціях, публікації, програми стажування і здатна забезпечити участь аспірантів у міжнародних дослідницьких проектах із фактичним виїздом за кордон після завершення воєнного стану.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів та здобувачі беруть участь у виконанні науково-дослідних тем. ЕГ пересвідчилась, що ці НДР є реальними. За результатами наукової діяльності в рамках цих НДР науковими керівниками і здобувачами були опубліковані монографії, наукові статті (в тому числі – у збірниках матеріалів міжнародних конференцій, надрукованих за кордоном). Також ЕГ встановлено, що наукові керівники здобувачів за результатами їх участі у дослідницьких проєктах регулярно публікують монографії, 2 і більше на рік наукові статті у фахових виданнях України, зарубіжних країн, наукових журналах, які індексуються в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science, тези. Під час інтерв'ювання фокус-група НПП підтвердила, що ЗВО здійснює моніторинг наукової активності наукових керівників здобувачів, результативності їх дослідницької діяльності, використовуючи такі інструменти, як подання звіту НПП, рейтингування тощо. На основі аналізу профілів наукових керівників, змісту їх наукових публікацій, інтерв'ювання фокус-груп, ЕГ пересвідчилась, що наукові керівники є активними дослідниками за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», в якій працюють їх аспіранти. Водночас, як вже зазначалося в п. 10.2 цього звіту, не всі наукові публікації наукових керівників повністю дотичні темам аспірантів, ряд з таких публікацій має широкий об'єкт дослідження. ЕГ рекомендує: ЗВО - посилити моніторинг дотичності дослідницьких проєктів, у яких беруть участь наукові керівники, тематиці (напряму), в якій/якому працюють їх аспіранти; НПП – активізувати дослідження за тематикою (напрямом), в якій/якому працюють їх аспіранти. Під час інтерв'ювання здобувачами підтверджено, що в ЗВО є практика спільних публікацій здобувачів та їхніх наукових керівників. Поряд з цим, аспіранти не повною мірою долучені до міжнародної академічної спільноти, зокрема, академічної мобільності, грантових проєктів. ЕГ рекомендує НУ «Чернігівська політехніка» активізувати діяльність з розробки та реалізації спільних з академічною спільнотою зарубіжних держав дослідницьких проєктів (за тематикою наукових досліджень здобувачів).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Вивчення вебсайту ЗВО, внутрішніх нормативних документів, інтерв'ю на фокус-групах свідчать про розуміння важливості питання академічної доброчесності у науковій діяльності. Під час інтерв'ювання фокус-груп цей факт було підтверджено. Під час зустрічей зі здобувачами вони засвідчили, що здійснюється перевірка їх дисертаційних робіт, наукових статей на плагіат. Під час роботи ЕГ встановлено, що у НУ «Чернігівська політехніка» процес попередження, моніторингу та усунення проявів академічної доброчесності організовано та забезпечено на достатньому рівні. ЗВО використовує різні практики для контролю за дотриманням академічної доброчесності серед наукових керівників та аспірантів. Під час інтерв'ювання фокус-груп адміністративного персоналу, адміністрації ЗВО, НПП, здобувачів ЕГ було надано інформацію, що в рамках ОНП до Комісії з якості не надходило скарг на порушення академічної доброчесності з боку аспірантів і їх наукових керівників, а також членів профільних кафедр. З наукових фахових видань, де публікуються наукові керівники і аспіранти, до адміністрації Університету також не надходили скарги на порушення вимог академічної доброчесності. Повна інформація стосовно академічної доброчесності в Університеті розміщена на сайті <https://bit.ly/4oREwYs>. Інформація про заходи з питань популяризації академічної доброчесності, що проведені в Університеті протягом 2021-2023 рр., план роботи Комісії з питань академічної доброчесності наведено у додатку https://drive.google.com/drive/folders/12cVNj9Zt4lWID2fjiva_5AoXhmGQIODb На запит ЕГ надано сертифікати НПП, які пройшли курс навчальний курс «Академічна доброчесності в Університеті» (<https://bit.ly/45kpK3z>). Для перевірки наукових робіт на плагіат, у тому числі, дисертацій, в Університеті паралельно використовується програмне забезпечення «Unicheck», що підтверджено актами вибіркової перевірки (акти перевірки робіт Т.М.Радчук, А.В.Дегтярьов та «StrikePlagiarizm» (М.М.Гурський) . Наявні регулятивні документи, перевірка всіх робіт НПП на оригінальність, пряма апеляція до унеможливлення призначення порушника правил академічної доброчесності науковим керівником здобувача підтверджує, що в НУ «Чернігівська політехніка» наявна формалізована структура відповідальності, що забезпечує унеможливлення призначення осіб, які здійснили порушення академічної доброчесності науковим керівником. На сьогодні випадків з виявлення порушення академічної доброчесності на ОНП не було. Таким чином, в ЗВО розроблено якісну й розгалужену корпоративну політику щодо контролю дотримання академічної доброчесності серед здобувачів та НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за даною спеціальністю 281. Наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, учасниками програм міжнародної академічної мобільності. Здобувачі мають можливість публікації результатів власних досліджень у наукових журналах Університету, у фаховому науковому виданні, міжнародному міждисциплінарному науковому журналі організацій-партнерів, у науковій серії «Публічне управління та

адміністрування». Здобувачам надана можливість безоплатного проведення досліджень, їх публікації у наукових журналах Університету, у фаховому науковому виданні, міжнародному міждисциплінарному науковому журналі організацій-партнерів, у науковій серії «Публічне управління та адміністрування», апробації, перевірки на плагіат тощо. Випускова кафедра публічного управління та менеджменту організацій та науково-дослідний інститут менеджменту, харчових технологій та торгівлі є організаторами численних науково-практичних заходів, у тому числі, щорічних, міжнародних. На кафедрі сформовано потужні наукові школи, в Університеті започатковано науковий гурток Mastering your Phd для здобувачів ступеня доктора філософії всіх напрямів підготовки, засідання якого проходять виключно англійською мовою. Позитивними практиками є: викладання на ОНП українською та англійською мовами (<https://bit.ly/41k6VXr>), наявність та доступність курсів англійської мови для викладачів та здобувачів; наявність системи доплат для викладачів ОНП за викладання англійською мовою; гнучка система преміювань за публікації у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз Scopus та (або) Web of Science; наявність практики подвійного наукового керівництва із залученням іноземних науковців; ефективна система перевірки наукових робіт здобувачів вищої освіти та викладачів в системі «Unicheck», «StrikePlagiarism».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Не всі публікації наукових керівників повністю дотичні темам аспірантів. Аспіранти не повною мірою долучені до міжнародної академічної спільноти, зокрема, академічної мобільності, грантових проєктів. Відсутня практика участі здобувачів ОНП в програмах міжнародної академічної мобільності, міжнародних стажувань. ЕГ рекомендовано: - посилити моніторинг дотичності наукових публікацій наукових керівників - тематиці (напряму), в якій/якому працюють їх аспіранти; - активізувати діяльність щодо залучення здобувачів до участі у програмах міжнародної академічної мобільності та розробки й реалізації спільних з міжнародною академічною спільнотою дослідницьких проєктів (за тематикою наукових досліджень здобувачів, з урахуванням місії і візії НУ «Чернігівська політехніка»).

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Експертною групою встановлено, що ОНП та освітня діяльність за цим критерієм у більшості відповідає вимогам підкритеріїв. Зафіксована повна відповідність за підкритеріями: 10.3.Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів, що підтверджується проведенням щорічних конференцій, наявністю фахового видання, публікаційної активності. 10.4.Заклад вищої освіти забезпечує достатні можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. 10.6. Заклад вищої освіти забезпечує деталізовані формалізовані політики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів й має детально розроблені заходи для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. Часткова відповідність зафіксована за підкритеріями 10.1. - так як існує необхідність розширити перелік дисциплін професійної підготовки для здобувачів ОНП шляхом додавання дисциплін, що є дотичними до тем досліджень здобувачів та спрямовані на вивчення проблем цифрової трансформації; 10.2 - так як не всі наукові публікації наукових керівників повністю дотичні темам аспірантів; 10.5, адже на ОНП існує обмежена практика участі аспірантів у закордонних дослідницьких проєктах і потребує інтенсифікації. Таким чином освітня діяльність за цією програмою в цілому відповідають Критерію 10 з недоліками, які не несуть системного характеру й не здійснюють негативного впливу на якість реалізації ОНП, що і обумовлює рівень В за цим критерієм.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Підстави для відмови в акредитації ОНП відсутні. Фактів подання недостовірних відомостей або перешкоджання роботі експертної групи не було. Процес роботи експертної групи відбувався відповідно до узгодженої та затвердженої програми візиту. Усі необхідні додаткові документи для роботи експертної групи були надані своєчасно. Посилання у відомостях про самооцінювання є коректними та відповідають конкретним зазначеним сторінкам сайту. Крім документів щодо самоаналізу освітньої діяльності, наведених ЗВО за посиланнями, ним додатково надано документи, що використовуються у освітньому процесі, та є додатковими доказами його реалізації. Експертна група у повному складі мала можливість провести всі заплановані програмою проведення

акредитаційної експертизи зустрічі, отримати вичерпні відповіді від керівництва НУ “Чернігівська політехніка”, гаранта ОНП, представників науково-викладацького складу, здобувачів освіти і інших стейкхолдерів. Експертній групі у реальному режимі часу було продемонстровано корпуси, аудиторії, де проводяться заняття, бібліотека, гуртожитки тощо. Всі зустрічі відбувалися в атмосфері взаємної поваги та конструктивного діалогу.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Терещенко Діна Акрамівна

Члени експертної групи

Дурман Микола Олександрович

Васильєва Анна Іванівна